

การสร้างแบบฝึกโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนาความสามารถ
ในการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา
อำเภอลอง จังหวัดแพร่

นางสาวมนสิกานต์ สุทธหลวง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2563

The Construction of a Practice Book by Using Local Northern Literary
Style to Develop Interpretive Reading Ability for Grade 9 Students at
Long Wittaya School, Long District, Phrae Province

Miss Manasikan Suttaluang

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2020

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างแบบฝึกโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนา
ความสามารถในการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่

ชื่อและนามสกุล นางสาวมนสิกา นต์ สุทธิหลวง
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วรรณมา บัวเกิด

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2564

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

นางเกิด

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์วรรณมา บัวเกิด)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างแบบฝึกโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนา
ความสามารถในการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่

ผู้ศึกษา นางสาวนสีกานต์ สุทธหลวง **รหัสนักศึกษา** 2602100246

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด **ปีการศึกษา** 2563

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างแบบฝึกโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้น

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือที่สร้างขึ้น แบบประเมินคุณภาพแบบฝึก และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) แบบฝึกโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านตีความที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ (1.1) สำนวนเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม (1.2) สำนวนเกี่ยวกับการทำงาน (1.3) สำนวนเกี่ยวกับการดำรงชีวิต (1.4) สำนวนเกี่ยวกับการประพุดิติน และ (1.5) สำนวนเกี่ยวกับการพูดจา โดยแต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายบท และ (2) การตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ในภาพรวมแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือมีความเหมาะสม ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม และด้านภาษาของแบบฝึกในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ แบบฝึกการอ่านตีความ สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ ภาษาไทย มัธยมศึกษา

Independent study title: The Construction of a Practice Book by Using Local Northern Literary Style to Develop Interpretive Reading Ability for Grade 9 Students at Long Wittaya School, Long District, Phrae Province

Author: Miss Manasikan Suttaluang; **ID:** 2102600246;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent study advisor: Wanna Baugerd, Associate Professor;

Academic year: 2020

Abstract

The objectives of this independent study were (1) to construct a practice book by using local Northern literary style to develop interpretive reading ability of grade 9 students at Long Wittaya School in Long district of Phrae province; and (2) to verify quality of the constructed practice book.

The key research informants were three experts and a group of 10 grade 9 students at Long Wittaya School in Long district of Phrae province. The research tools were the constructed practice book by using local Northern literary style to develop interpretive reading ability; an evaluation form to assess quality of the practice book; and an evaluation form to assess student's satisfaction with the practice book. Data were statistically analyzed using the mean and standard deviation.

Findings of the study were that (1) the constructed practice book by using local Northern literary style to develop interpretive reading ability comprised five exercises, namely, (1.1) literary style about nature and environment; (1.2) literary style about work; (1.3) literary style about living; (1.4) literary style about self-conduct; and (1.5) literary style about talking; each exercise was completed with end-of-exercise activities; and (2) results of quality verification of the practice book by experts showed that the experts considered the overall quality of the constructed practice book by using local Northern literary style to develop interpretive reading ability was appropriate in the aspects of content, activities, and language at the highest level. In addition, the students were satisfied with the practice book at the highest level.

Keywords: Interpretive reading practice book, Local Northern literary style, Thai language, Secondary education

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ สาระที่ 1 การอ่าน รายวิชา การอ่านเชิงวิเคราะห์ ท23201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช คณะผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้เมตตา ให้ข้อคิด คำแนะนำในการแก้ไข ปรับปรุงแบบฝึกให้ถูกต้อง และสมบูรณ์ ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ วรณา บัวเกิด
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์
3. นางดารุณี วังหา
4. นางสนทยา คำอ่อน

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนการพัฒนาจนสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน โรงเรียนลองวิทยา ที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูล

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการสร้างแบบฝึกฉบับนี้ ผู้ศึกษาขออุทิศแด่ ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน และคุณงามความดีที่เกิดจากการพัฒนาการศึกษาในครั้งนี้ ขอมอบเป็น เครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา และบุพการีทุกๆ ท่าน

มนสิกันต์ สุทธหลวง

ธันวาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
กรอบแนวคิดในการสร้างแบบฝึก	4
การสร้างแบบฝึก	20
การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก	24
บทที่ 2 การสร้างแบบฝึก	27
บทที่ 3 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	115
สรุปผลการศึกษา	117
อภิปรายผล	118
ข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก	126
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	127
ข แบบประเมินคุณภาพของแบบฝึกโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	129
ค ผลการประเมินคุณภาพของแบบฝึก	132
ง แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน	141
จ ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน	143
ประวัติผู้ศึกษา	155

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 2 ระบุความมุ่งหมายของการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.3)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการอ่าน การเขียน ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร เพราะภาษามี ความสำคัญสำหรับคนไทยทุกคน นอกจากจะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแล้ว ภาษายังเป็น ภาษาประจำชาติ และเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยอีกด้วยตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพได้ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.1)

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 ที่ผ่าน มาของโรงเรียนลองวิทยา อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ พบว่า นักเรียนส่วนมากไม่ประสบผลสำเร็จในการ เรียนรู้ ซึ่งเห็นได้จากการทดสอบทางการศึกษาระดับโรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

จากหลักฐานของฝ่ายวิชาการโรงเรียนลองวิทยา อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ มีผลการ ทดสอบรายวิชา การอ่านเชิงวิเคราะห์ รหัสวิชา ท 23201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย พบว่า นักเรียนสอบได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71 ซึ่งจุดประสงค์การอ่านตีความมีผลสัมฤทธิ์ ต่ำกว่าเกณฑ์ และยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ ร้อยละ 80 สาเหตุที่นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ และไม่ผ่านตัวชี้วัดที่ครูกำหนด มาจากนักเรียนไม่มีทักษะกระบวนการอ่าน ตีความ และไม่สามารถตีความได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาจึงได้วิเคราะห์ตัวชี้วัด ตามมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ภาษาไทย ได้สาระสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท1.1 ที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ทักษะการอ่าน สร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ครูผู้สอนภาษาไทยจึงควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหาสื่อ การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพท้องถิ่น และวิถีชีวิตของท้องถิ่นนั้น ๆ อีกวิธีหนึ่งที่ครูจะทำได้ คือ การจัดสื่อการเรียนการสอน เช่น แบบฝึก เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว

การใช้แบบฝึกที่เหมาะสมกับนักเรียน เป็นสื่อการเรียนและเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ นักเรียนพัฒนาทักษะทางภาษา เพื่อให้เกิดความชำนาญ แบบฝึกนอกจากจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ต่อนักเรียนแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน ทำให้ทราบถึงพัฒนาการทางทักษะนั้น ๆ ของนักเรียน เห็นข้อบกพร่องในการเรียน ซึ่งจะได้แก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้ง เป็นการช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน ซึ่งปริศนา พลหาญ (2549, น.48) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกเสริมทักษะ คือ การจัดประสบการณ์การฝึกฝนโดยใช้ตัวอย่างปัญหา หรือคำสั่งที่ตั้งขึ้น เพื่อให้ นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมเอง และเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะเพิ่มมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหา รวมทั้งนักเรียนได้เรียนรู้อย่าง สนุกสนาน

สำนวนเป็นถ้อยคำภาษาที่คมคาย มีความหมายลึกซึ้งกินใจใช้เป็นข้อคิด เป็นคติเตือนใจ สำนวนมีรูปแบบการใช้ภาษาที่มีการย่อเนื้อความของเรื่องยาว ๆ ให้สั้นลง ซึ่งมักมี ๓-๕ คำ (2533, น.5-6) กล่าวถึงความหมายและลักษณะของสำนวนไว้ว่า “สำนวน” หมายถึง ถ้อยคำ วลี หรือเป็นประโยคที่มีความหมายไม่ตรงตัว คือมีความหมายเชิงเปรียบเทียบกับธรรมชาติ การกระทำ สิ่งแวดล้อม อุบัติเหตุ แบบแผนประเพณี ลัทธิ ศาสนา นิทาน ตำนาน เป็นต้น จึงเหมาะสมที่จะนำมา สร้างเนื้อหาในแบบฝึก เพื่อแก้ปัญหาคำความสามารถในการอ่านตีความของนักเรียน

สำนวนล้นนา หรือสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ จะเป็นการสั่งสอนลูกหลาน โดยสอดแทรก แนวคิด และประสบการณ์ของผู้ที่ผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ มาก่อน ภาษาเป็นภาษาท้องถิ่นล้นนา มีความไพเราะ อ่อนหวาน ซึ่งถูกถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของสำนวนที่สอดแทรกคำสอนต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องเตือนใจให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี และดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบฝึกเกี่ยวกับสำนวนพื้นบ้าน ภาคเหนือเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านตีความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เนื่องจากสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือเป็นเรื่องที่ ใกล้ตัวนักเรียน และช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้น

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 ด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดเนื้อหาของแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ โดยการ
จัดทำเนื้อหาของสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ จัดทำเป็น 5 ชุด คือ เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม การทำงาน การดำรงชีวิต การประพุดิตน และการพุดจา ซึ่งแต่ละเรื่องประกอบด้วย
รายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้

แบบฝึกชุดที่ 1 เกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

แบบฝึกชุดที่ 2 เกี่ยวกับการทำงาน

แบบฝึกชุดที่ 3 เกี่ยวกับการดำรงชีวิต

แบบฝึกชุดที่ 4 เกี่ยวกับการประพุดิตน

แบบฝึกชุดที่ 5 เกี่ยวกับการพุดจา

3.2 ผู้ให้ข้อมูล

ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ในด้านการสอนภาษาไทย และสำนวนภาษาพื้นบ้านภาคเหนือ
จำนวน 3 ท่าน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ จำนวน
10 คน

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 แบบฝึกการอ่านตีความสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ใช้
ฝึกทักษะให้กับนักเรียนหลังจากจบเนื้อหาในช่วงหนึ่งๆ เพื่อให้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน
ตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่นของนักเรียน

4.2 ส่วนวนพื้นบ้านภาคเหนือ หมายถึง ส่วนวนที่อยู่ในภาคเหนือ โดยทั่วไปก็จะเป็นการ สั่งสอนลูกหลาน ซึ่งก็จะสอดแทรกแนวคิดและประสบการณ์ของผู้ที่ผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ มาก่อน ซึ่งก็ เข้าใจได้ง่าย ภาษาก็เป็นภาษาท้องถิ่นล้านนา มีความไพเราะ อ่อนหวาน เป็นแบบฉบับของล้านนาแท้

4.3 การอ่านตีความ หมายถึง การอ่านเพื่อพยายามเข้าใจความหมาย เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ของเรื่อง และจุดประสงค์อื่นๆ ของผู้เขียน ที่แอบแฝงอยู่ในงานเขียนนั้นๆ เพื่อผู้อ่านจะได้เข้าใจเจตนา ของผู้เขียน โดยผู้เรียนต้องอาศัยพื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์ ระดับสติปัญญา และวัยของตนมาใช้ ในการตีความ เพื่อเป็นแนวทางในการสรุปใจความได้ สรุปประเด็นสำคัญได้ สรุปความคิดได้ อธิบาย ขยายความได้ วิเคราะห์วิจารณ์ได้ เปรียบเทียบความสัมพันธ์ได้ และสรุปความคิดใหม่ของตนได้

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้ส่วนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

6. กรอบแนวคิดในการสร้างแบบฝึก

ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็น แนวทางในการสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้ส่วนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

6.1 แบบฝึก

- 6.1.1 ความหมายของแบบฝึก
- 6.1.2 ประโยชน์ของแบบฝึก
- 6.1.3 ขั้นตอนการจัดทำแบบฝึก
- 6.1.4 รูปแบบของแบบฝึก
- 6.1.5 ส่วนประกอบของแบบฝึก
- 6.1.6 ลักษณะที่ดีของแบบฝึก

6.2 การอ่านตีความ

- 6.2.1 ความหมายของการอ่านตีความ
- 6.2.2 ความสำคัญของการอ่านตีความ
- 6.2.3 ความสามารถในการอ่านตีความ
- 6.2.4 ข้อควรคำนึงในการอ่านตีความ

6.3 สำนักพนันบ้านภาคเหนือ

6.3.1 ความหมายของสำนักพนันบ้านภาคเหนือ

6.3.2 ประเภทของสำนักพนันบ้านภาคเหนือ

6.4 แบบฝึก

6.4.1 ความหมายของแบบฝึก

การฝึกเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ในการเรียนการสอน ดังนั้นการฝึกโดยการใช้นแบบฝึกเป็นการจัดสภาพการณ์เพื่อให้ผู้ฝึกเปลี่ยนพฤติกรรมจนสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาความหมายของแบบฝึกทักษะ มีนักวิชาการหลายท่านได้กำหนดความหมายของแบบฝึก ดังนี้

ปรีศนา พลหาญ (2549, น.48) ให้ความหมายว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด หรือแบบเสริมทักษะ หมายถึง การจัดประสบการณ์การฝึกโดยใช้ตัวอย่างปัญหา หรือคำสั่งที่ตั้งขึ้น เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมเอง และเกิดความรู้ความเข้าใจและมีทักษะเพิ่มมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหา นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน

พงษ์ศักดิ์ พางาม (2549, น.24) ให้ความหมายว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมีทักษะ และมีประสบการณ์ เพิ่มขึ้น

ถวัลย์ มาศจรัส (2550, น.18) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกทักษะว่า เป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอ สามารถตรวจสอบ และพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

ดวงมณี กันทะยอม (2551, น.26) กล่าวสรุปว่า แบบฝึกทักษะ เป็นเครื่องมือที่ใช้ฝึกทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นการเสริมให้เกิดทักษะที่ถูกต้องและเป็นส่วนที่เพิ่มหรือเสริมจากบทเรียน ช่วยฝึกทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

จากความหมาย และความสำคัญของแบบฝึกที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แบบฝึก หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากการจบเนื้อหาในช่วงหนึ่งๆ เพื่อฝึกทักษะให้เกิด ความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญในเรื่องหนึ่งๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียน

6.1.2 ประโยชน์ของแบบฝึก

แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียน เพราะช่วยอำนวยความสะดวกให้กิจกรรมการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึก พอสรุปได้ดังนี้

สุเทวี แก้วนิมิตดี (2547, น.40) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า ประโยชน์ของแบบฝึกทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น มีความเชื่อมั่น มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ นักเรียนสามารถใช้ทบทวนบทเรียน และเห็นความก้าวหน้าของตนเองด้วย ตลอดจนช่วยลดภาระการสอนของครู ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียน ทำให้ครูทราบจุดเด่นจุดด้อยของนักเรียนได้ชัดเจน อันเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

พงศศักดิ์ พางาม (2549, น.26) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อสาร การเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มทักษะ เพิ่มประสบการณ์ ตามความรู้ ความสามารถของแต่ละคน

ถวัลย์ มาศจรัส (2550, น.21) ได้กล่าวว่า แบบฝึกหัด หรือแบบฝึกทักษะ มีประโยชน์ดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีสื่อสำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การคิดวิเคราะห์ และการเขียน

3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่างๆของผู้เรียน

จากประโยชน์ของแบบฝึกที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะมีประโยชน์ และมีความสำคัญในการฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญ หากแต่ต้องมีการฝึกหลายๆ ครั้ง โดยผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความเหมาะสมกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ ซึ่งนับได้ว่า แบบฝึกเป็นประโยชน์ทั้งต่อนักเรียน และครูผู้สอน ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดจากการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ดี และใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนจบบทเรียนในแต่ละครั้ง

6.1.3 ขั้นตอนการจัดทำแบบฝึก

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดทำแบบฝึกต้องดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน มีขั้นตอนการจัดทำที่ชัดเจน จึงจะได้แบบฝึกที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ได้มีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำแบบฝึก ดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส (2550, น.20) กล่าวว่า ขั้นตอนง่ายๆ ของการจัดทำแบบฝึกหัด และแบบฝึกทักษะ มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเนื้อหาสาระสำหรับการจัดทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหาสาระโดยละเอียด เพื่อกำหนดจุดประสงค์ในการจัดทำ

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบการจัดทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ ตามจุดประสงค์

ขั้นตอนที่ 4 สร้างแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ และส่วนประกอบอื่นๆ เช่น

- แบบทดสอบก่อนฝึก
- คำชี้แจง
- ขั้นตอนกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ
- แบบทดสอบหลังฝึก

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุง พัฒนา ให้สมบูรณ์

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547, น.45) ได้ให้หลักการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะที่ทำการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียน ผลจากการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม

3. พิจารณาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดจากข้อ 1 โดยการสร้างแบบฝึก และเลือกเนื้อหาในส่วนที่สร้างแบบฝึกนั้นว่า จะทำเรื่องใดบ้าง กำหนดเป็นโครงเรื่องไว้

4. ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกจากเอกสารตัวอย่าง

5. ออกแบบชุดฝึกแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลายน่าสนใจ

6. ลงมือสร้างแบบฝึกในแต่ละชุด พร้อมทั้งข้อทดสอบก่อน และหลังเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้

7. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

8. นำไปทดลองใช้ แล้วบันทึกผล เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง

9. ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

10. นำไปใช้จริง และเผยแพร่ต่อไป

สุนันท์ สันติเดชา (2547, น.51) ได้สรุปหลักการการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์
2. ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา

3. ชั้นต่างๆ ในการสร้างแบบฝึก

- 3.1 ศึกษาปัญหา ความบกพร่องของเด็กในการเรียนการสอน
- 3.2 ศึกษาจิตวิทยา และกระบวนการเรียนรู้
- 3.3 ศึกษาเนื้อหาวิชา
- 3.4 ศึกษาลักษณะของแบบฝึก
- 3.5 กำหนดรูปแบบ และสร้างแบบฝึกให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการแก้ไข

จากขั้นตอนการจัดทำแบบฝึกที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดทำแบบฝึกต้องเริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการ จากสภาพการจัดการเรียนการสอน แล้วนำมากำหนดโครงร่างของเรื่องจะฝึก แล้วศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดวัตถุประสงค์ และสร้างแบบฝึกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ ปรับ และแก้ไขตามคำแนะนำ นำไปทดลองใช้ บันทึกผลนำมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วนำไปใช้จริง และเผยแพร่

6.1.4 รูปแบบของแบบฝึก

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบของแบบฝึก ดังนี้

กิตติยาพร เนื้ออ่อน (2551, น.57-67) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะนั้น รูปแบบเป็นสิ่งสำคัญในการจูงใจให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ แบบฝึกจึงควรมีรูปแบบที่หลากหลาย มิใช่แบบเดียวจะเกิดความจำเจ น่าเบื่อหน่าย ไม่ท้าทายให้อยากรู้ อยากรอง จึงขอเสนอรูปแบบของแบบฝึกที่เป็นหลักใหญ่ไว้ก่อน ส่วนผู้สร้างจะนำไปประยุกต์ใช้ ปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบอื่น ก็แล้วแต่เทคนิคของแต่ละคน ซึ่งจะเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ดังนี้

1. แบบถูกผิด เป็นแบบที่เป็นประโยคบอกเล่า ให้ผู้เรียนอ่านแล้วเลือกใส่เครื่องหมายถูก หรือผิดตามดุลยพินิจของผู้เรียน
2. แบบจับคู่ เป็นแบบฝึกที่ประกอบด้วยคำถาม หรือตัวปัญหา ซึ่งเป็นตัวยืนไว้ในสมุดข่อยมือ โดยมีที่ว่างไว้หน้าข้อ เพื่อให้ผู้เรียนเลือกหาคำตอบ ที่กำหนดไว้ในสมุดข่อยมือ มาจับคู่กับคำถามที่สอดคล้องกัน โดยใช้หมายเลข หรือรหัสคำตอบไปวางไว้ที่หน้าข้อคำถาม หรือจะใช้การโยงเส้นก็ได้
3. แบบเติมคำ หรือเติมข้อความ เป็นแบบฝึกที่มีข้อความไว้ให้ แต่จะเว้นช่องว่างไว้ให้ผู้เรียนเติมคำ หรือข้อความที่ขาดหายไป ซึ่งคำ หรือข้อความที่นำมาเติม อาจให้เติมอย่างอิสระ หรือกำหนดตัวเลือกให้เติมก็ได้
4. แบบหลายตัวเลือก เป็นแบบฝึกเชิงแบบทดสอบ โดยจะมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นคำถาม ซึ่งจะต้องเป็นคำถามที่สมบูรณ์ ชัดเจนไม่คลุมเครือ ส่วนที่ 2 เป็นตัวเลือก คือ คำตอบ

ซึ่งอาจมี 3-5 ตัวเลือกก็ได้ ตัวเลือกทั้งหมดจะมีตัวเลือกที่ถูกที่สุดเพียงตัวเดียว ส่วนที่เหลือเป็นตัวลวง

5. แบบอัตนัย ความเรียงเป็นแบบฝึกที่มีตัวคำถามเขียน จะต้องเขียนบรรยายตอบอย่างเสรี ตามความรู้ความสามารถ โดยไม่จำกัดคำตอบ แต่จำกัดในเรื่องเวลา อาจใช้ในรูปแบบของคำถามทั่วไป หรือเป็นคำสั่งให้เขียนเรื่องราวต่างๆ ก็ได้

สมเดช สีแสง, สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543 อ้างถึงใน กุศยา แสงเดช, 2545) กล่าวว่า รูปแบบของแบบฝึกควรมีความหลากหลายเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากทำ และได้เสนอรูปแบบของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. แบบถูกผิด เป็นแบบฝึกที่เป็นประโยคบอกเล่า ให้ผู้เรียนอ่านแล้วเลือกใส่เครื่องหมายถูกหรือผิดตามดุลยพินิจของผู้เรียน
2. แบบจับคู่ เป็นแบบฝึกที่ประกอบด้วยคำถามหรือตัวปัญหาซึ่งเป็นตัวยืนไว้ในสมุดข่อยมีโดยมีที่ว่างไว้หน้าข้อ เพื่อให้ผู้เรียนเลือกหาคำตอบที่กำหนดไว้ในสมุดข่อยมีมาจับคู่กับคำถามให้สอดคล้องกัน โดยใช้หมายเลขคำตอบไปวางไว้ที่ว่างหน้าข้อคำถาม หรือจะใช้โยงเส้น
3. แบบเติมคำ หรือแบบเติมข้อความ เป็นแบบฝึกที่มีข้อความไว้ให้แต่ละเว้นช่องว่างไว้ให้ผู้เรียนเติมคำ หรือข้อความที่ขาดหายไป ซึ่งคำที่นำมาเติมอาจให้เติมอย่างอิสระ หรือกำหนดตัวเลือกให้เติมก็ได้

4. แบบหลายตัวเลือก เป็นแบบฝึกเชิงแบบทดสอบ โดยมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นคำถาม ซึ่งจะต้องเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์ชัดเจน ส่วนที่ 2 เป็นตัวเลือก คือคำตอบซึ่ง อาจมี 3-4 ตัวเลือกก็ได้ ตัวเลือกทั้งหมดจะมีตัวเลือกที่ถูกที่สุดเพียงตัวเดียว ส่วนที่เหลือเป็นตัวลวง

5. แบบอัตนัย คือ ความเรียงเป็นแบบฝึกที่มีตัวคำถาม ผู้เรียนเขียนบรรยายตอบอย่างเสรี ไม่จำกัดคำตอบ แต่จำกัดในเรื่องเวลา อาจใช้ในรูปแบบคำถามทั่วไป หรือเป็นคำสั่งให้เขียนเรื่องราวต่าง ๆ กำหนดเวลาที่จะใช้ในแบบฝึกแต่ละตอนให้เหมาะสมก็ได้

จากรูปแบบการสร้างแบบฝึกที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึกนั้น รูปแบบเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นแรงจูงใจและความสนใจ ยั่วยุให้ผู้เรียนอยากเรียน อยากฝึก อยากปฏิบัติ ดังนั้น ครูควรสร้างแบบฝึกที่มีรูปแบบหลากหลาย มีภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจ มีคำสั่งที่สั้นชัดเจน เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปยาก

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกรูปแบบการสร้างแบบฝึกตามนักวิชาการ คือ กิตติยาพร เนื่ออ่อน (2551, น.57-67) เพราะมีรูปแบบที่หลากหลาย ทำให้แบบฝึกที่สร้างขึ้น น่าสนใจ ไม่เกิดความจำเจ น่าเบื่อหน่าย

6.1.5 ส่วนประกอบของแบบฝึก

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงส่วนประกอบของแบบฝึก ดังนี้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, น.11) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. คู่มือการใช้แบบฝึก เป็นเอกสารสำคัญประกอบการใช้แบบฝึกว่าใช้อะไร และมีวิธีการใช้อย่างไร เช่น ใช้เป็นงานฝึกทำยบทเรียน ใช้เป็นการบ้าน ใช้ซ่อมเสริม ควรประกอบด้วย

1.1 ส่วนประกอบของแบบฝึก จะระบุว่าในแบบฝึกนี้มีทั้งหมดกี่ชุด อะไรบ้างและมีส่วนประกอบอื่น ๆ หรือไม่ เช่น แบบทดสอบ หรือแบบบันทึกผลการประเมิน

1.2 สิ่งที่ครูหรือนักเรียนต้องเตรียม จะเป็นการบอกให้ครูหรือนักเรียนต้องเตรียมความพร้อมล่วงหน้า

1.3 จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึก

1.4 ขั้นตอนในการใช้บอกเป็นข้อ ๆ ตามลำดับการใช้ และอาจเขียนในรูปแบบแนวการสอนหรือแผนการสอนจะชัดเจนยิ่งขึ้น

1.5 เฉลยแบบฝึกในแต่ละชุด

2. แบบฝึก เป็นสื่อที่สร้างขึ้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวร มีส่วนประกอบดังนี้

2.1 ชื่อชุดฝึกในแต่ละชุดย่อย

2.2 จุดประสงค์

2.3 คำสั่ง

2.4 ตัวอย่าง

2.5 ชุดฝึก

2.6 ภาพประกอบ

2.7 ข้อทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

2.8 แบบประเมินบันทึกผลการใช้

อัมพา ปัญญาคำ (2550, น.21) กล่าวถึงส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะไว้ว่าควรมีจุดประสงค์ปลายทางหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในการทำแบบฝึกของนักเรียนแสดงจุดประสงค์ย่อยในแต่ละหน่วยหรือชุดของแบบฝึก ในส่วนของเนื้อหาควรเลือกเนื้อหา ให้เหมาะสมกับระดับพื้นฐานความสามารถของนักเรียนโดยเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านและการทำความเข้าใจของนักเรียน เนื้อหาที่จัดควรเป็นไปตามขั้นตอนการเรียนรู้ตามหลักวิชา ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และมีเฉลยไว้ท้ายแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนตรวจสอบไว้ท้ายแบบฝึกทักษะเพื่อให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง

จากส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะดังกล่าว สรุปได้ว่า ส่วนประกอบของแบบฝึกควรประกอบไปด้วย ชื่อชุดฝึกในแต่ละชุดย่อย จุดประสงค์ คำสั่ง ตัวอย่าง ชุดฝึก ภาพประกอบ ข้อทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบประเมิน บันทึกผลการใช้ ซึ่งส่วนประกอบเหล่านี้จะทำให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ ได้ฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อให้เกิดทักษะที่ตั้งไว้

6.1.6 ลักษณะที่ดีของแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกมีองค์ประกอบหลายประการ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของแบบฝึก ไว้ดังนี้

วรสุดา บุญยไวโรจน์ (2536, น.37) ได้กล่าวแนะนำให้ผู้สร้างแบบฝึกได้ยึดหลัก ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ควรยึดหลัก ดังนี้

1. แบบฝึกที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่ง และวิธีทำ คำสั่ง หรือตัวอย่างแสดงวิธีทำที่ใช้ไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้เข้าใจยาก และควรปรับให้เหมาะสมกับผู้ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ถ้าต้องการ
2. แบบฝึกที่ดีควรมีความหมายต่อผู้เรียน และตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึกลงทุนน้อยใช้ได้นานๆ และทันสมัยอยู่เสมอ
3. ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกควรเหมาะสมกับวัย และพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน
4. แบบฝึกที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องไม่ควรที่จะยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ และไม่เบื่อหน่ายในการทำ เพื่อฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนเกิดความชำนาญ
5. แบบฝึกที่ดีควรมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้แบบให้ตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำข้อความ หรือรูปภาพในแบบฝึกควรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนคุ้นเคย และตรงกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นได้ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน และพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ที่ว่า เด็กมักจะเรียนรู้ได้เร็วในการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ
6. แบบฝึกที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาตนเอง ให้รู้จักค้นคว้า รวบรวมสิ่งพบเห็นบ่อยๆ หรือที่ตนเองเคยใช้ จะทำให้นักเรียน เข้าใจเรื่องนั้นมากยิ่งขึ้น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
7. แบบฝึกที่ดีควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างในหลายๆ ด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญาและประสบการณ์
8. แบบฝึกที่ดีควรสามารถเร้าความสนใจ ของผู้เรียนได้ตั้งแต่หน้าปกไปจนถึงหน้าสุดท้าย

9. แบบฝึกหัดที่ดีควรได้รับการปรับปรุงควบคู่ไปกับหนังสือแบบเรียนอยู่เสมอ และควรใช้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน

10. แบบฝึกหัดที่ดีควรเป็นแบบฝึกหัดที่สามารถประเมิน และจำแนกความเจริญงอกงามของเด็กได้

จิตรา สมพล (2547, น.20) กล่าวว่า แบบฝึกหัดที่ดีต้องมีหลายหลายรูปแบบมีคำชี้แจงที่ชัดเจน จุดมุ่งหมายว่าต้องการฝึกด้านใด สำนวนง่าย เร้าความสนใจและฝึกใช้ความคิด ตรงตามเนื้อหาหลักสูตร ไม่มากหรือน้อยเกินไป เหมาะสมกับเวลา วัย ความสามารถ ของนักเรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนาน ความพอใจในการเรียน

สุเทวี แก้วนิมิตติ (2547, น.39) กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดี มีลักษณะเข้าใจง่าย มีหลายรูปแบบ เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และมีความหมายแก่ผู้ฝึก ทำทนายให้ผู้ฝึกใช้ความสามารถ และอยากฝึกด้วยตนเอง

ปริศนา พลหาญ (2549, น.51) กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดีจะต้องนำเนื้อหาจากบทเรียน และมีหลายลักษณะ นอกจากนั้นต้องส่งเสริมความคิด ย้ำๆ จูงใจ ก่อให้เกิดความสนุกสนาน จนเกิดความพึงพอใจ และเกิดทักษะตรงตามจุดประสงค์

พงษ์ศักดิ์ พางาม (2554, น.27) กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกหัดทักษะที่ดีนั้นควรเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียน มีความหมายต่อผู้เรียน มีคำชี้แจงที่อ่านเข้าใจง่ายไม่ยาก หรือง่ายจนเกินไป สามารถฝึกได้ด้วยตนเองได้

จากลักษณะของแบบฝึกหัดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกหัดทักษะที่ดีควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ครอบคลุม และสอดคล้องกับเนื้อหา รูปแบบน่าสนใจ คำสั่งชัดเจน และผู้เรียนสามารถฝึกด้วยตนเองได้ เป็นแบบฝึกหัดที่สามารถประเมิน และจำแนกความเจริญงอกงามของผู้เรียนได้

6.2 การอ่านตีความ

6.2.1 ความหมายของการอ่านตีความ

การอ่านตีความเป็นการค้นหาความหมายที่แท้จริงของสารที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสาร ซึ่งงานเขียนในระดับที่จะต้องตีความนั้นผู้เขียนมักจะไม่ได้แสดงสารนั้นออกมาอย่างกระจ่างชัด ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลายประการที่จะช่วยให้เข้าใจสารของผู้แต่งได้ถูกต้อง ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านตีความ ดังนี้

กรรณิการ์ วิมลเกษม (2528, น.116) อธิบายว่า การอ่านตีความเป็นการคิด การทำความเข้าใจ หาความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยของข้อความให้กระจ่างชัด จนสามารถระบุได้ว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ หรือมุ่งที่จะเสนอสาระสำคัญประการใดต่อผู้อ่าน

มานิต มานิตเจริญ (2537, น.388) ได้ให้ความหมายว่า การตีความว่า การแปลความหมาย

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556, น.502) ได้ให้ความหมายว่า การตีความ หมายถึง ชี้ หรือกำหนดความหมาย ; ให้ความหมายหรืออธิบาย ; ใช้หรือปรับให้เข้าใจเจตนา และความมุ่งหมายเพื่อความถูกต้อง เป็นต้น

จากความหมายของการอ่านตีความที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านตีความ คือ การอ่านที่ต้องทำความเข้าใจ สามารถแปลความหมาย และหาความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยของข้อความจนสามารถระบุได้ว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ประการใดต่อผู้อ่าน

6.2.2 ความสำคัญของการอ่านตีความ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านตีความ ดังนี้

วัลภา ศศิวิมล (2541, น.5) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้อ่านจะต้องพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของเรื่อง ซึ่งได้แก่ แก่นเรื่อง หรือแนวคิด (theme) น้ำเสียงของผู้เขียน (tone) ตลอดจนจุดประสงค์อื่นๆ ของผู้เขียนที่แอบแฝงอยู่ในงานเขียนนั้นๆ เพื่อจะได้เข้าใจเจตนาที่แท้จริงของผู้เขียน แต่อย่างไรก็ตาม การอ่านตีความไม่ใช่จะตีความตามความคิดของตนเอง โดยไม่สนใจเนื้อหา หรือบริบทที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน แต่การอ่านตีความต้องอาศัยบริบทของเนื้อหาที่อ่านนั้นเป็นแนวทางในการตีความด้วย

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร (2542, น.2) ได้ระบุไว้ว่า การอ่านตีความเป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องใช้ประสบการณ์และความเข้าใจที่มีอยู่เพื่อพิจารณา ตัดสินว่า ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร และมีน้ำเสียงอย่างไร เนื่องจากผู้เขียนมิได้บอกไว้ตรงๆ เป็นหน้าที่ของผู้อ่านจะต้องตีความเอาเอง และสรุปความ ซึ่งเป็นความคิดใหม่ของผู้่านที่ได้จากข้อความที่อ่านเป็นแนวทางในการสรุป

ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2542, น.45) ที่ได้กล่าวว่า การอ่านตีความ คือ การอ่านที่ต้องใช้ความขบคิดวินิจฉัย หรือค้นหาความหมายที่แท้จริง หรือสารที่แท้จริงที่ผู้เขียนต้องการส่งถึงผู้อ่าน หรือผู้รับสาร ดังนั้น เรื่องราวที่จะต้องใช่วิธีการอ่านแบบตีความ ก็คือเรื่องที่มี ลักษณะซ่อนหรือแฝงความหมายที่แท้จริงไว้ในสารที่ปรากฏ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าความอันปรากฏตามความหมายของคำที่เขียนไว้นั้นไม่ตรงกับความหมายที่แท้จริงนั่นเอง โดยทั่วไปเนื้อความอันเป็นสารที่แท้จริงมักซ่อนอยู่ในรูปของสัญลักษณ์ภาษา หรือบุคลาธิษฐาน หรือบางครั้งอาจซ่อนอยู่ในสำนวนโวหาร และกลวิธีแต่งที่แยบยลอื่นๆ

พรวิภา ไชยสมคุณ (2548, น.102) ที่กล่าวว่า การอ่านตีความ หมายถึง การให้ความหมาย หรืออธิบายความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ มายังผู้อ่านซึ่งลึกซึ้งกว่าความหมายตามตัวอักษรในงานเขียน หากผู้เขียนต้องการแสดงชั้นเชิง ทางกาเขียน หรือต้องการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องสำคัญ บางครั้งผู้เขียนมักจะไม่ได้แสดงความเห็นอย่างตรงไปตรงมา แต่ผู้อ่านจะต้องค้นหาความหมาย

ของสารที่ซ่อนเร้นเคลือบแฝงอยู่ โดยผู้อ่านจะต้อง อาศัยความรู้ และประสบการณ์ของตนเองมาช่วย ในการตีความ

อารียา หุติงทะเล และ นันทวัลย์ สุนทรภาระสภิตย์ (2557, น.27-41) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านตีความ คือ การอ่านขั้นสูง มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความหมายที่ผู้เขียนซ่อนเร้นไว้ เป็นความหมายที่ไม่ได้ปรากฏอย่างตรงไปตรงมา ผู้อ่านต้องพิจารณาความหมายของถ้อยคำ ทั้งความหมายโดยอรรถ และความหมายโดยนัย พิจารณาภาพพจน์ และความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำต่างๆ ค้นหาน้ำเสียง และท่าทีของผู้เขียน นอกจากนี้ในระดับที่ลึกซึ้ง การตีความยังเป็นการพิจารณาภาพรวมการอธิบายขยายความจากความหมายที่ซ่อนเร้น ซึ่งอาจเป็นการประเมินค่า พิจารณาผลกระทบของข้อเขียนที่มีต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้คน ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ทั้งจากการอ่าน และจากการใช้ชีวิต

กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์ (2559, น.67) ได้กล่าวว่า ในการเขียนประเภทต่างๆ ผู้เขียนมักจะมีเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอ เช่น ต้องการ บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น เล่าประสบการณ์ที่ตนเคยประสบ อธิบายเหตุผลเพื่อให้เข้าใจ ตรงกันมากขึ้น เป็นต้น บางครั้งผู้เขียนก็อาจบอกตรงๆ ในเนื้อความ แต่บางครั้งผู้เขียนก็ไม่ได้บอก ไว้ตรงๆ ทิ้งให้ผู้อ่านคิดด้วยตนเองว่า ผู้เขียนต้องการจะบอกอย่างไร พฤติกรรมที่ผู้อ่านต้องคิด ด้วยตนเองนี้ เรียกว่า การอ่านตีความ

จากความสำคัญของการอ่านตีความที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านตีความ คือ การอ่านที่ต้องใช้สติปัญญา ประสบการณ์ และความเข้าใจที่มีอยู่ เพื่อพิจารณาเจตนาที่แท้จริงของผู้เขียน ว่าต้องการสื่อ ความหมายว่าอะไร โดยอาจจะพิจารณาจากแก่นเรื่อง หรือแนวคิด (theme) น้ำเสียงของผู้เขียน (tone) ตลอดจนจุดประสงค์อื่นๆ ของผู้เขียนที่แอบแฝงอยู่ในงานเขียนนั้นๆ เนื่องจากผู้เขียนไม่ได้บอกไว้ตรงๆ เป็นหน้าที่ของผู้อ่านจะต้องตีความเอาเอง โดยใช้ข้อความที่อ่านเป็นแนวทางในการสรุปใจความได้ สรุปประเด็นสำคัญ และสรุปความคิดได้ อธิบายขยายความได้ และวิเคราะห์วิจารณ์ได้

6.2.3 ความสามารถในการอ่านตีความ

การที่จะวัดว่าบุคคลใดมีความสามารถในการอ่านตีความมากน้อยเพียงใดนั้น จะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้ผู้อ่านสามารถตีความได้ เช่น มีความสามารถในการอ่านจับใจความ การอ่านแปลความ การสรุปความ ดังที่

สนธิ ตั้งทวี (2536, น.123) ได้กล่าวว่า ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาแทงทะลุสิ่งที่ย่ออ่านได้ทั้งหมด คือ สามารถเข้าใจ วัตถุประสงค์และท่าทีของผู้เขียน สามารถที่จะสรุปความคิด จับใจความสำคัญ และอธิบายขยายความได้

มาลินี ชาญศิลป์ (2540, น.85-87) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านตีความไว้ว่า ผู้อ่านต้องการทราบ ว่า ข้อความหรือเรื่องที่อ่าน นั้นๆ มีความหมายที่แท้จริงว่าอย่างไร

สามารถอธิบายถึงเจตนาและความคิดของผู้แต่งได้ ตลอดจน สามารถสรุปความคิด จับใจความสำคัญ และอธิบายขยายความได้

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร (2542, น.38) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน ดีความว่า ผู้อ่านจะต้องสามารถเข้าถึงความมุ่งหมายที่แท้จริงของผู้เขียน โดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการแปลความ จับใจความสำคัญ และการสรุปความ ตลอดจนสามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของข้อความได้ด้วย

กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์ (2559, น.69) ได้กล่าวว่า การอ่านดีความเป็นการพิจารณาถึงเจตนาที่แท้จริงของผู้ส่งสาร ซึ่งก่อนที่จะตีความได้นั้น จะต้องอาศัยการอ่านประเภทอื่นๆ ก่อน เช่น การอ่านจับ ใจความสำคัญ การอ่านแปลความ การอ่าน ขยายความ จึงจะสามารถตีความเจตนาที่แท้จริงของผู้ส่งสารได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังต้องอาศัย องค์ประกอบอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น ภูมิหลัง ประสบการณ์ที่ผู้เขียน และ ผู้อ่านมีส่วนร่วม อายุ เพศ ฯลฯ จึงจะสามารถตีความได้อย่างถูกต้อง และใกล้เคียงกับเจตนาของผู้ส่งสาร การที่จะวัดว่า บุคคลใดมีความสามารถในการอ่านดีความ มากน้อยเพียงใดนั้น จะต้อง พิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆ ที่จะส่งผลให้ผู้อ่านสามารถตีความได้ เช่น มีความสามารถในการอ่านจับใจความ การอ่านแปลความ การสรุปความ

William (1986, p.3) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านดีความว่า ผู้อ่านจะต้องสามารถบอกจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่านได้ นอกจากนี้จะต้องเข้าใจวิธีการเรียบเรียงเนื้อหา เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคต่างๆ และสามารถติดตามความคิดของผู้เขียนได้

จากความสามารถในการอ่านดีความที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การวัดความสามารถในการอ่านดีความนั้นจะต้อง พิจารณาว่า ผู้อ่านสามารถเข้าใจจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังจะต้องมีความสามารถในการจับใจความสำคัญ แปลความ สรุปความ และขยายความได้ด้วย จึงจะถือว่า มีความสามารถในการอ่านดีความ

6.2.4 ข้อควรคำนึงในการอ่านดีความ

การตีความนั้น อาจจะแตกต่างกันได้ตามความคิดเห็นของแต่ละบุคคล แต่ เพื่อให้การตีความนั้นมีเหตุผลถูกต้องที่สุด ก่อนการอ่านผู้อ่านจึงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

โกชัย สาริกบุตร (2521, น.57-58) ได้กล่าวถึง ข้อควรคำนึงในการอ่านดีความ ดังนี้

1. ความคิดนึกของแต่ละบุคคล อาจจะมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังนี้ คือ
  - 1.1 เป็นความคิดของคนคนเดียว คนอื่นไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย
  - 1.2 เป็นความคิดของของส่วนใหญ่ในยุคนั้น
  - 1.3 ทันสมัยในยุคนั้นแต่จะล้าสมัยในยุคต่อมา
  - 1.4 เหลวไหลไร้สาระในยุคนั้น แต่กลับน่าเชื่อถือศรัทธาในยุคต่อมา

1.5 เป็นความคิดฝันหรือจินตนาการในยุคนั้น แต่เป็นความจริงในยุคต่อมา

1.6 เป็นความจริงในยุคนั้น แต่เป็นสิ่งที่เกินจริงหรือไม่ในยุคต่อมา

1.7 เป็นความคิดที่ทันสมัย และเป็นจริงตลอดมา

1.8 เป็นความเท็จตลอดมา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การเกิดแนวความคิดนั้นมีหลากหลาย ผู้อ่านจึงต้องพิจารณาอย่าง รอบคอบ และประการสำคัญจะต้องคำนึงถึงสมัยที่วรรณกรรมเล่มนั้นๆ เกิดด้วยเพราะแนวคิด ค่านิยมของผู้แต่งแต่ละยุคสมัยนั้นย่อมแตกต่างกันออกไป เนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและสังคม ผู้อ่านจึงต้องนำมาประกอบในการตีความด้วย

2. วรรณกรรมของชนชาติใดสมัยใดก็ตาม ย่อมสอดแทรกขนบธรรมเนียมประเพณี และ บรรยากาศของชนชาตินั้นไว้ด้วย ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละชาติย่อมมีผลกระทบต่อการแสดงความคิดเห็นของผู้แต่งด้วย

3. วรรณกรรมต่างๆ ไม่ใช่หนังสือสอนศีลธรรมเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้แต่ง ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องอ่านและตีความให้เข้ากับรูปแบบ และเจตนาของผู้แต่งด้วย เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องจับเจตนาของผู้แต่งให้ได้ เพราะผู้แต่งอาจจะมีเจตนาเพียงบอกเล่า บางที่อาจจะมีสอน บางที่แฝงแนวคิดต่าง ๆ ไว้

4. การอ่านข้อเขียนใดๆ เกี่ยวข้องกับสติปัญญาของผู้อ่านด้วย ผู้อ่านที่มีความรู้มีสติปัญญา มีประสบการณ์มาก อ่านแล้วก็เกิดแง่คิดได้มาก ผู้ที่ประสบการณ์น้อย ความรู้ก็น้อย อ่านแล้วเกิดแง่คิด ได้น้อย เพราะฉะนั้นในการอ่านข้อเขียนเรื่องเดียวกัน ผู้อ่านอาจจะเกิดความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป แต่อาจจะแก้ไขด้วยการอ่านหลายๆ ครั้ง ใช้เหตุผล และมีทัศนคติที่กว้าง

โกชัย สาริกบุตร (2521, น.34-35) ยังได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรพิจารณาในการอ่านตีความ โดยผู้อ่านจะต้องพิจารณาข้อความที่อ่านในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. คำและประโยคมีความหมายชัดเจนถูกต้องหรือไม่
2. มีความกำกวมหรือไม่
3. ขัดแย้งตัวเองหรือไม่
4. มีการสรุปหรือไม่
5. คำพูดรัดกุม หรือกว้างขวาง
6. อ้างอิง หรือประยุกต์มาจากหลักการใด
7. เป็นจริง เชื่อถือได้หรือไม่
8. มีความยุติธรรม หรือมีอคติ
9. มีการพิสูจน์มาแล้วหรือยัง
10. มีข้อตกลง หรือมีขอบเขตแค่ไหน

11. มีการให้คำจำกัดความ ถูกต้อง ชัดเจนหรือไม่
  12. มีเหตุผล หรือหลักฐานอะไรมาประกอบ และได้รับการยอมรับแล้วหรือไม่ จะเห็นว่าการปฏิบัติตามเกณฑ์ข้างต้นนั้น ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรอบคอบ วิเคราะห์ และใช้วิจารณ์อย่างลึกซึ้งซึ่งเป็นการอ่านอย่างวิเคราะห์ก่อน
- สุนีย์ สินธุเดชะ (2523, น.143-144) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการอ่าน

ตีความไว้ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านตีความ โดยจับจุดสำคัญ ประเด็นความคิดของผู้เขียนได้
2. พิจารณาหาเหตุผลอย่างรอบคอบ นำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองพิจารณา ข้อความนั้นควรจะเกี่ยวกับเรื่องใด
3. ทำความเข้าใจกับถ้อยคำบางคำที่เห็นว่า คำนั้นมีความสำคัญของใจความนั้นจะละเว้นคำนั้นไม่ได้ และดูบริบทของคำนั้นด้วย จะเข้าใจความหมายของคำยิ่งขึ้น
4. ต้องระวังว่า การตีความไม่ใช่ การวิจารณ์ฉะนั้นจึงไม่ใช่ข้อคิดเห็นที่ดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ คงพิจารณาว่าข้อความนั้นบอกประเด็นสำคัญอะไร
5. การเรียบเรียงถ้อยคำในการตีความ ต้องให้ผู้อื่นเข้าใจอย่างกระจ่างชัด
6. ต้องคำนึงว่า การตีความต่างจากถอดความคำประพันธ์ การถอดคำประพันธ์ หมายถึง จะต้องเรียบเรียงจากถ้อยคำของบทประพันธ์เดิมมาเป็นร้อยแก้ว โดยครบทั้งคำครบทั้งความ และครบทั้งสรรพนาม แต่การตีความนั้น จะจับเอาแต่ใจความสำคัญ หรือความคิดของผู้เขียนที่บ่งบอกไว้ในข้อความ หรือสารนั้นๆ

จากข้อคำนึงในการอ่านตีความที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านตีความ เพื่อพิจารณาเจตนา หรือจุดประสงค์ที่แท้จริงของผู้เขียนนั้น ผู้อ่านจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ที่จะส่งผลต่อการอ่านตีความ ไม่ว่าจะเป็น การพิจารณาเรื่องของการใช้ถ้อยคำสำนวน หรือการพิจารณาจากบริบทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง เช่น ภูมิหลังของผู้แต่ง ภูมิหลังทางสังคม ตลอดจนอายุ เพศ วัย ประสบการณ์ของผู้อ่าน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลให้การตีความของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป ยิ่งผู้อ่านมีประสบการณ์ในการอ่านมากเพียงใด การตีความก็จะใกล้เคียงกับตรงกับจุดประสงค์ หรือเจตนาของผู้แต่งมากขึ้นเท่านั้น

6.3 สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

6.3.1 ความหมายของสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ ดังนี้ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556, น.1227) ได้ให้ความหมายว่าสำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียง, โวหาร, บางทีก็ใช้เรียกว่า สำนวนโวหาร เช่น สาร

คตินี้สำนวนโวหารตีความเรียงนี้สำนวนโวหารลุ่มๆ ดอนๆ ; คติ เช่น ปิดสำนวน ; ถ้อยคำ หรือ ข้อความที่สืบทอดกันมาช้านานแล้วมีความหมายไม่ตรงตามตัว หรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอน จระเข้ว่ายน้ำ ไร่ไม่ดีโทษปีโทษกลอง, ถ้อยคำที่แสดงออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่งๆ เช่น สำนวนฝรั่ง สำนวนบาลี, ชั้นเชิง หรือถ่วงทำนองในการแต่งหนังสือ หรือพูด เช่น สำนวน เจ้าพระยาพรคลัง (หน)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556, น.841) ได้ให้ความหมายว่าพื้นบ้าน หมายถึง เฉพาะถิ่น เช่น ของพื้นบ้าน มักใช้คู่กับคำ (พื้นเมือง) เป็น พื้นบ้าน พื้นเมือง เฉพาะเมือง เฉพาะพื้นที่, เช่น ของพื้นเมือง คนพื้นเมือง นิทานพื้นเมือง

ลมูล จันทน์หอม (2533) ถิ่นนาภษิต หรือสำนวนถิ่นนา มีลักษณะและที่มาเช่นเดียวกับสุภษิต คำพังเพย หรือสำนวนของภาคกลางหรือภาคอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะคนไทยต่างก็นับถือศาสนาพุทธด้วยกัน มีสภาพชีวิตและสังคมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นหากเราสังเกตให้ดีแล้วจะเห็นว่า สุภษิตเหล่านี้จะมีความคล้ายคลึงกันบางส่วนในด้านความหมายของสุภษิต และมีความคิดในเชิงคติธรรม หรือจริยธรรมอย่างเดียวกัน สิ่งที่แตกต่างกันนั้นคือ คำศัพท์ หรือถ้อยคำสำเนียงที่นำมาเรียบเรียง ย่อมแตกต่างกันไปตามท้องถิ่นต่างๆ จะมีบ้างเล็กน้อยที่แตกต่างกันในเรื่อง คำนิยมประจำถิ่น หรือทัศนคติในการให้คุณค่าและสำคัญแก่สิ่งต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม และสภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละภูมิภาค เป็นต้น

มานิต มานิตเจริญ (2537, น.673) ได้ให้ความหมายว่า พื้นบ้าน หมายถึง ส่วนของบ้านที่ใช้นั่ง นอน ยืน เดิน ; ซึ่งมีอยู่ในหมู่บ้านนั้นๆ เช่น ของพื้นบ้าน

ฉันทส ทองช่วย (2543, น.61-65) กล่าวถึง วัฒนธรรมการใช้ภาษาประเภทสำนวนในภาษาไทยถิ่นใต้ไว้ สรุปได้ดังนี้ สำนวน คือ การแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความพิเศษมีลักษณะ สอดคล้องกับวัฒนธรรมของกลุ่มชนนั้น ๆ เป็นคำกล่าวที่ผานการกลั่นกรอง มีความหมายหลากหลายลักษณะ ซึ่งก่อให้เกิดเจตคติ ความเชื่อ จุดหมายปลายทาง ความรู้สึก ความสนใจ ความปรารถนา สะท้อนให้เห็นอุดมคติ ค่านิยม และโลกทัศน์ของคนในสังคม

พงศ์เกษม สนธิไทย (2550, น.147) ได้ให้ความหมายว่า สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่มีความหมายเชิงเปรียบเทียบ หรือโดยนัย เพื่อใช้บอกลักษณะโดยเปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจง่ายโดยไม่ต้องอธิบาย

ถิ่นนา หมายถึง ดินแดนที่อยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มี 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ และน่าน ซึ่งแต่เดิมพื้นที่ภาคเหนือดังกล่าวเป็นที่ตั้งของอาณาจักรถิ่นนา ซึ่งมีภาษาและลักษณะเฉพาะถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีอักษรเป็นของตนเอง เรียกว่า อักษรธรรมถิ่นนา (ตัวเมือง) และภาษาถิ่นเหนือ เรียกว่า กำเมือง

สรุปได้ว่าสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ หรือสำนวนล้านนา ลักษณะเช่นเดียวกับ สุภาษิต คำพังเพย หรือสำนวนภาคอื่น ๆ สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือโดยทั่วไปก็จะเป็นการสั่งสอน ลูกหลาน ซึ่งก็จะสอดแทรกคติธรรม คำสอน แนวคิดและประสบการณ์ของผู้ที่ผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ มาก่อน และสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือมีภาษาและลักษณะเฉพาะถิ่น คือ มีตัวอักษรล้านนา และภาษาถิ่นเหนือ

6.3.2 ประเภทของสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายประเภทของสำนวน ไว้ดังนี้

วันเนา ยูเต็น (2534, ก-ข) อธิบายว่า สำนวนมี 4 ประเภท ด้วยกัน คือ

1. มีสัมผัสคล้องจองกัน เช่น ภูเขาเลากา
  2. ไม่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน เช่น กินน้ำไตคอก กระเชอกนรั้ว
  3. มีลักษณะซ้ำในวลี เช่น สองฝักสองฝาย
  4. มีความหมายปนคำหนักเบา เช่น กระทบกระพืด กระด้ากระดาง
- เอกฉัท จารุเมธีชน (2537, น.121-123) ได้อธิบายประเภทของสำนวน

โดยทั่วไปว่า อาจแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ประเภทคล้องจองกัน เน้นในเรื่องของความไพเราะ มีความหมายลึกซึ้ง
2. ประเภทเปรียบเทียบ คือไม่กล่าวออกมาตรงๆ แต่จะใช้การเปรียบเทียบ
3. ประเภทซ้ำคำ คือกล่าวซ้ำคำเดิม เพื่อให้เกิดความไพเราะและมีความหมาย
4. ประเภทเบ็ดเตล็ดมีลักษณะต่างๆ ไป

ขุนวิจิตรมาตรา (2539, น.1) กล่าวถึงประเภทของสำนวนไทยว่า มาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. เกิดจากธรรมชาติ เช่น ตื่นแต่โกโห คือ ธรรมชาติของไทยอมขันในเวลา เขามีด
2. เกิดจากการกระทำ เช่น โกลปนเที่ยง เมื่อสมัยรัชกาลที่ 5 จะเริ่มยิงปืนในเวลา 12.00 นาฬิกา ในพระนคร เพื่อให้รู้ว่าเป็นเวลาเที่ยงวัน ผู้คนในพระนครจะไดยินเสียงปืน แต่ผู้คนที่อยู่ไกลจะไม่ได้ยิน จึงเป็นสำนวนพูด หมายถึงชาวคราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพระนครผู้คนที่อยู่ไกล ไม่ได้ยินโดฟง และหมายความไปถึงว่าเพนบานนอกดวย

3. เกิดจากเครื่องแวดลอม เช่น กนหมอไมทันดำ คือการหุงขาวกวากน หมอจะติดเขมา ก็กินเวลานาน โบราณฝัวเมียอยู่ด้วยกันต้องมีเครื่องครัวใหม่ เช่นหมอสำหรับหุงขาว กิน บางคูลุงขาวกินกันกนหมอยังไม่ทันดำก็เลิกกันเสียแล้ว จึงเปนสำนวน ที่หมายถึงเลิกกันงาย

4. เกิดจากอุบัติเหตุ เช่น ตกกระไดพลอยโจน คนหนึ่งตกกระไดคนที่อยู่ในที่ นั้นด้วยก็มักจะกระโจนเขาไปช่วย หรือเมื่อรูวจะตกกระได แต่มีสติดีอยู่ ก็รีบโจนไปใหม่ทิศทาง จึง เรียกวา ตกกระไดพลอยโจน

5. เกิดจากแบบแผนประเพณี เช่น ฝรั่งฝรั่ง มาจากพิธีทำขวัญทารกที่ต้อง นำรกกับมะพร้าวแทงหนอไปฝังดิน

6. เกิดจากศาสนา เช่น ขนทรายเข้าวัด มาจาก การทำบุญกอบเจดีย์ทรายที่วัด

7. เกิดจากความประพฤติ เช่น กินขาวรอนนอนตื่นสาย หมายถึง มีชีวิตสุข สบาย

8. เกิดจากการเลน เช่น สายป่านสั้น มาจาก การเลนวาว

9. เกิดจากเรื่องแปลกๆ เช่น กู หมายถึง พุดไม่เปนความจริง

10. เกิดจากนิทาน นิยาย เช่น มากอนโก มาจากนิทาน เรื่องศรีธนชัย

จากการศึกษาประเภทของสำนวนที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า สำนวนแบ่งประเภท ตามสาเหตุที่เกิด ได้แก่ เกิดตามสถานการณ์ที่ปรากฏ เกิดจากธรรมชาติ เกิดจากการกระทำ เกิด จากการปฏิบัติตน เป็นต้น ผู้ศึกษาได้แบ่งประเภทในการสร้างแบบฝึกไว้ 5 ประเภท คือ เกี่ยวกับ ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม เกี่ยวกับการทำงาน เกี่ยวกับการดำรงชีวิต เกี่ยวกับการประพฤติดน และเกี่ยวกับการพูดจา

7. การสร้างแบบฝึก

7.1 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ของนักวิชาการ คือ สุนันทา สุนทรประเสริฐ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตร โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ศึกษาเพื่อวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัด จุดประสงค์รายวิชา โครงสร้างคำอธิบายรายวิชา

2. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก

3. กำหนดและคัดเลือกเนื้อหา โดยยึดการจัดเนื้อหาสาระ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี แนวทางในการสร้างแบบฝึกเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกให้มีคุณภาพ

5. ออกแบบชุดแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

6. ดำเนินการสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักการใช้ภาษา จำนวน 1 เล่ม 5 แบบฝึก แบบฝึกละ 10 สำนวน

แบบฝึกชุดที่ 1 เกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

1. น้ำเย็นป่าค้อน น้ำฮ้อนป่าปาย
2. ป่าตัวหลวง จ้างตายน้ำตื่น
3. หน่อในดิน หินในตำ ปูย่ากับเมือง
4. แมงโบบ่งบ่ตายน้ไข่มไม้
5. เหล็กตีมันบ่ตองตีหลายเตื่อ
6. ป่าตัวเดียวเนาตึงซ่า
7. ตกน้ำหื้อปอเปียงะ
8. นกจะหนีห่มคอน
9. น้ำเต็มบอกรอก ต้อกบ่ตัง
10. เยี้ยะไฮ่นาขวย จั่งเสี้ยแสงควาย บ่มูลมั่งข้าว

แบบฝึกชุดที่ 2 เกี่ยวกับการทำงาน

1. คนซี้ค่านบ่มักยะก่าน ปาลูกปาหลานเป็นหนึ่เป็นซ้า
2. เมื่อบ้อแม่มี กั้นขว้างโเบ้ขว้างบ๊ะ
กั้นบ้อแม่ต่ายละ เป็นมะห้อยนอยจา
3. เอาหูไปนา เอาตาไปไฮ่เหยียฟอง
4. อยากรมีหื้อหมั่นก้า อยากรขึ้นสวรรค์จิ้นฟ้าหื้อฆ่าเจ้าเอาของ
5. มีदन้อยเคียนตันต่าน
6. เจ้าก็ว่ายังงาย ขววยก็ว่าแดดฮ้อน
7. ซื่อควายบได้เจือก
8. เข้าจะเสี้ยงเพราะกั้นหวาน คนจะผลาญเพราะนอนอุ่น

9. ใครหือเป็นฮัก หือหมั้นยะกาน ใครหือเป็นจิง หือหมั้นแอ่วเล่น
10. งามบ่บับได้น้ำมัน คนบ่หมั้นบ่ได้เงินได้คำ

แบบฝึกชุดที่ 3 เกี่ยวกับการดำรงชีวิต

1. กล้วยกำงาม งามกำก้วย
2. อดส้มไว้กินหวาน อดसानได้ซำงาม
3. ของกินล่ำอยู่ตีคนมัก ของฮักอยู่ตีคนเป็งใจ
4. บตีกินก่อนตาน บตีมานก่อนแต่ง
5. กั้นน้ำบ่หนา บู่บ่าบ่ซ้อน กั้นแก้งบอน มันจ้ำงคั่นนอกลิ้น
6. เก็บผักหือเอาตังเครือ เก็บบ่าเชือหือเอาตังข้วน
7. จะไปเอาคนตำบอดมานำตาง จะไปเอาคนตำฟางมาแบกไม้แคร่
8. จะหาบก็อาย จะสะพายก็หนัก
9. จีพริกต้องมีครู จีปูต้องมีลาย
10. จิ้นสองหน้าเขียง

แบบฝึกชุดที่ 4 เกี่ยวกับการประพฤติตน

1. ย้ำมเกำกิ้นตีบกับ เสือบ่ขบบู่ฮู้สึกตัว
2. กิดว่าตัวหลวกคือคนงำว กิดว่าตัวงำวคือคนหลวก
3. เกิดเป็นคนหือมีนตำกวางกวำง ผ่อหนตางไปไก่อ
4. ปากหวานกั้นส้ม ตางในขมเหมือนบ่าแคว้ง
5. แก่นตำตัวขวกออก เอาแก่นบ่ากอกเข้ายัด
6. คนหลับลูกเจ้า กั้นผักตางปาย คนหลับลูกขวย กั้นผักตางเกำ
7. ใครซี้ล่นหาขอน ใครนออนล่นหาสาด
8. ใครฮู้หือถาม ใครงำมหือแแต่้ม
9. บตันนังจะไปฟังเหยียดแข่ง
10. จะไปอยู่คนเดียว จะไปเดี่ยวเป็นหมู่ จะไปฮู้กั้นดิง จะไปฟังกำส่อ

แบบฝึกชุดที่ 5 เกี่ยวกับการพูดจา

1. ว่าหือเป็นบ่ชวามง่อนตัว
2. คนงำวได้จำ หม้อแก้งหนาได้เดียด
3. คนจะตี ดีเมื่อผ้าอ้อมบ่อก คนจะวอก มันตังวอกเตำต่าย
4. ปากเป็นลม เป็นปมแกैयाก
5. กั้นว่าจะมัด บต้องมัดด้วยป้อ กำปากกำคอ มัดกั้นก็ได้

6. ู้หื้อเป็นฮัก ยากนักจักหวัง ู้หื้อเป็นจิง กำเดียวก่อได้
7. กำจำหอมเป็ดเปียงดอกไม้ ยามบิตจากขวันมาตม
8. กำปตีบควรวเอามาเล่า กำปางเกำปตีเออมายาย
9. ซีนักหมาปากกิน
10. ไคร่หื้อเป็นฮัก หื้ออู้ปากหวาน

ไคร่ไปไคร่สาน หื้อถามคนเฒ่าคนแก่

7. นำแบบฝึกที่สร้าง เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พร้อมแบบประเมินคุณภาพของแบบฝึก เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจน ความถูกต้องของภาษา กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

8. ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

9. ทำการปรับปรุงแบบฝึกเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 10 คน เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้แบบฝึก ต่อไป

7.2 รูปแบบและส่วนประกอบของแบบฝึก

ผู้ศึกษาได้สร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน จำนวน 1 เล่ม 5 แบบฝึก แบบฝึกละ 10 สำนวน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกรูปแบบการสร้างแบบฝึกตาม กิตติยาพร เนื้ออ่อน (2551, น.57-67) เพราะมีรูปแบบที่หลากหลาย ทำให้แบบฝึกที่สร้างขึ้นน่าสนใจ ไม่เกิดความจำเจ น่าเบื่อหน่าย ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

1. แบบถูกผิด เป็นแบบที่เป็นประโยคบอกเล่า ให้ผู้เรียนอ่านแล้วเลือกใส่เครื่องหมายถูก หรือผิดตามดุลยพินิจของผู้เรียน
2. แบบจับคู่ เป็นแบบฝึกที่ประกอบด้วยคำถาม หรือตัวปัญหา ซึ่งเป็นตัวยืนไว้ในสมุดข่อย โดยมิต่างไว้หน้าข้อ เพื่อให้ผู้เรียนเลือกหาคำตอบ ที่กำหนดไว้ในสมุดข่อยมา จับคู่กับคำถามที่สอดคล้องกัน โดยใช้หมายเลข หรือรหัสคำตอบไปวางไว้ที่หน้าข้อคำถาม หรือจะใช้การโยงเส้นก็ได้
3. แบบเติมคำ หรือเติมข้อความ เป็นแบบฝึกที่มีข้อความไว้ให้ แต่จะเว้นช่องว่างไว้ให้ผู้เรียนเติมคำ หรือข้อความที่ขาดหายไป ซึ่งคำ หรือข้อความที่นำมาเติม อาจให้เติมอย่างอิสระ หรือกำหนดตัวเลือกให้เติมก็ได้

4. แบบหลายตัวเลือก เป็นแบบฝึกเชิงแบบทดสอบ โดยจะมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นคำถาม ซึ่งจะต้องเป็นคำถามที่สมบูรณ์ ชัดเจนไม่คลุมเครือ ส่วนที่ 2 เป็นตัวเลือก คือ คำตอบซึ่งอาจมี 3-5 ตัวเลือกก็ได้ ตัวเลือกทั้งหมดจะมีตัวเลือกที่ถูกที่สุดเพียงตัวเดียว ส่วนที่เหลือเป็นตัวลวง

5. แบบอัตนัย ความเรียงเป็นแบบฝึกที่มีตัวคำถามเขียน จะต้องเขียนบรรยายตอบอย่างเสรี ตามความรู้ความสามารถ โดยไม่จำกัดคำตอบ แต่จำกัดในเรื่องเวลา อาจใช้ในรูปแบบของคำถามต่างๆ ไป หรือเป็นคำสั่งให้เขียนเรื่องราวต่าง ๆ ก็ได้

และส่วนประกอบของแบบฝึกตาม สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, น.11) ประกอบไปด้วย

- 1) ชื่อแบบฝึก
- 2) คำนำ-สารบัญ
- 3) คำชี้แจง
- 4) คำแนะนำการใช้สำหรับครู
- 5) คำแนะนำการใช้สำหรับนักเรียน
- 6) สารระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- 7) จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด
- 8) ใบความรู้ เรื่องการอ่านตีความ
- 9) ใบความรู้ เรื่องสำนวนพื้นบ้าน
- 10) แบบทดสอบก่อนเรียน
- 11) เนื้อสาระในแบบฝึก เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้เนื้อหาสาระในแต่ละแบบฝึก

ประกอบไปด้วย

- สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ
- ภาษาไทยกลาง
- คำแปล
- แปลความ
- ตีความ
- กิจกรรมการอ่านตีความของแต่ละชุดแบบฝึก
- แนวคำตอบกิจกรรม

- 12) แบบทดสอบหลังเรียน

8. การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

8.1 ตรวจสอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ

8.1.1 สร้างแบบประเมินคุณภาพของแบบฝึก โดยแบ่งเป็นรายการประเมินออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม และด้านภาษา พิจารณาระดับความเหมาะสมของแบบฝึกในภาพรวมของผู้ทรงคุณวุฒิโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละรายการ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยให้เป็นระดับความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (John W. Best, 1981, อ้างอิงใน ปกรณ์ ประจัญบาน, 2552, หน้า 173)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

8.1.2 ผู้ศึกษานำแบบฝึกที่สร้าง เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้าน ภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ พร้อมแบบประเมินคุณภาพของแบบฝึก เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม และด้านภาษา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินในภาพรวม อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.60$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.40 และเสนอแนะทางการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้แก้ไขในข้อความหมายของสำนวนยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์

8.1.3 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้าน ภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแก้ไขให้มีความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลปรากฏดังนี้

1) **ด้านเนื้อหา** โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า ในด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

2) **ด้านกิจกรรม** โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า ในด้านกิจกรรม มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$)

3) **ด้านภาษา** โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า ในด้านภาษา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

8.2 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

8.2.1 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน โดยแบ่งเป็นรายการประเมินออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านคำชี้แจง ด้านเนื้อหา และด้านกิจกรรม รวมเป็น 8 รายการ พิจารณาระดับ

ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้แบบฝึก ในภาพรวมของนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละรายการแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยให้เป็นระดับความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (John W. Best, 1981, อ้างอิงใน ปกรณ์ ประจัญบาน, 2552, หน้า 173)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

8.2.2 ผู้ศึกษานำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ให้นักเรียน จำนวน 10 คน เพื่อประเมินความพึงพอใจ ซึ่งนักเรียนประเมินในภาพรวม ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.50$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.50 เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินเป็นรายข้อ ผลปรากฏดังนี้

1) รายการประเมินข้อที่ 1 การจัดลำดับเนื้อหาที่มีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

2) รายการประเมินข้อที่ 2 คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

3) รายการประเมินข้อที่ 3 การนำเสนอที่น่าสนใจ โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

4) รายการประเมินข้อที่ 4 รูปแบบนำเสนอ ตัวหนังสือชัดเจน โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

5) รายการประเมินข้อที่ 5 นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

6) รายการประเมินข้อที่ 6 กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$)

7) รายการประเมินข้อที่ 7 แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

8) รายการประเมินข้อที่ 8 แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้ โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

บทที่ 2
การสร้างแบบฝึก

แบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่

นางสาวมนสิกานต์ สุทธหลวง

โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

คำนำ

การสร้างแบบฝึกโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา จังหวัดแพร่ วิชาภาษาไทยเล่มนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการฝึกทางภาษาไทยในการเรียนรู้เรื่องการอ่าน ซึ่งความรู้นำไปสู่การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น และเต็มตามศักยภาพให้สูงที่สุด เพราะเรื่องเกี่ยวกับการอ่านตีความสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับสาระที่ 1 การอ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต

การอ่านตีความโดยสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ เป็นการอ่านตีความจากสำนวนที่กำหนดให้ ในแบบฝึกหัดจะมีสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือทั้งหมด 5 แบบฝึก มาให้นักเรียนอ่านแล้วทำความเข้าใจกับสำนวน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการอ่านตีความ นอกจากนั้นยังช่วยฝึกการคิด วิเคราะห์ แคลความ แต่ปัญหาส่วนใหญ่ ผู้เรียนจะไม่ค่อยสนใจสำนวนพื้นบ้าน จึงทำให้สำนวนพื้นบ้านเริ่มสูญหายไปและเป็นเรื่องที่ควรจะอนุรักษ์ไว้ ผู้จัดทำจึงสนใจที่จะสร้างแบบฝึกขึ้นมา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ถึงเทคนิคการอ่านตีความได้เหมาะสม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
คำชี้แจง	1
คำแนะนำการใช้สำหรับครู.....	2
คำแนะนำการใช้สำหรับนักเรียน.....	3
สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	4
จุดประสงค์ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด.....	5
ใบความรู้ เรื่อง การอ่าน.....	6
ใบความรู้ เรื่อง สำนวนพื้นบ้าน.....	7
แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)	8
แบบฝึกชุดที่ 1	11
แนวคำตอบแบบฝึกชุดที่ 1	22
แบบฝึกชุดที่ 2	23
แนวคำตอบแบบฝึกชุดที่ 2	35
แบบฝึกชุดที่ 3	37
แนวคำตอบแบบฝึกชุดที่ 3	48
แบบฝึกชุดที่ 4	49
แนวคำตอบแบบฝึกชุดที่ 4	62
แบบฝึกชุดที่ 5	65
แนวคำตอบแบบฝึกชุดที่ 5	77
แบบทดสอบหลังเรียน (Post - test)	79
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และแบบทดสอบหลังเรียน (Post - test)	82

คำชี้แจง

แบบฝึกเล่มนี้เป็นการสร้างแบบฝึกโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ในการเตรียมความพร้อมมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบฝึกมีจำนวนทั้งหมด 1 เล่ม รวม 5 แบบฝึก

- แบบฝึกชุดที่ 1 สำนวนเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม
- แบบฝึกชุดที่ 2 สำนวนเกี่ยวกับการทำงาน
- แบบฝึกชุดที่ 3 สำนวนเกี่ยวกับการดำรงชีวิต
- แบบฝึกชุดที่ 4 สำนวนเกี่ยวกับการประพุดิตน
- แบบฝึกชุดที่ 5 สำนวนเกี่ยวกับการพูดจา

2. แบบฝึกส่วนประกอบ ดังนี้

- 2.1 ชื่อเล่มแบบฝึก
- 2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 2.3 สารการเรียนรู้
- 2.4 แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)
- 2.5 แบบฝึกชุดที่ 1 - 5
- 2.6 เฉลยแบบฝึกชุดที่ 1 - 5
- 2.7 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

คำแนะนำการใช้สำหรับครู

1. การสร้างแบบฝึกโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา จังหวัดแพร่ มีจำนวนทั้งหมด 5 แบบฝึก

2. แบบฝึกมีจำนวนทั้งหมด 1 เล่ม รวม 5 แบบฝึก

แบบฝึกชุดที่ 1 สำนวนเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

แบบฝึกชุดที่ 2 สำนวนเกี่ยวกับการทำงาน

แบบฝึกชุดที่ 3 สำนวนเกี่ยวกับการดำรงชีวิต

แบบฝึกชุดที่ 4 สำนวนเกี่ยวกับการประพุดิตน

แบบฝึกชุดที่ 5 สำนวนเกี่ยวกับการพูดจา

3. ส่วนประกอบของแบบฝึกเล่มนี้ประกอบด้วย

3.1 ชื่อแบบฝึกทักษะ

3.2 สาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้

3.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

3.4 สาระการเรียนรู้เรื่อง การสรุป ระบุความรู้และข้อคิด และการอธิบาย

คุณค่านิทานพื้นบ้าน

3.5 แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

3.6 แบบฝึกชุดที่ 1 - 5

3.7 แบบทดสอบหลังเรียน (Post-test)

3.8 เฉลยแบบฝึกชุดที่ 1 - 5

3.9 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

4. ควรศึกษาคำแนะนำในการใช้แบบฝึกก่อนการใช้ทุกเล่ม

5. เตรียมอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง เช่น แบบฝึก แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) แบบสังเกตพฤติกรรมให้พร้อมเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้

6. อธิบายให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของการฝึกแต่ละครั้งเพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการฝึก

คำแนะนำการใช้สำหรับนักเรียน

1. การสร้างแบบฝึกโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา จังหวัดแพร่ มีจำนวนทั้งหมด 5 แบบฝึก
2. แบบฝึกมีจำนวนทั้งหมด 1 เล่ม รวม 5 แบบฝึก
  - แบบฝึกชุดที่ 1 สำนวนเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม
  - แบบฝึกชุดที่ 2 สำนวนเกี่ยวกับการทำงาน
  - แบบฝึกชุดที่ 3 สำนวนเกี่ยวกับการดำรงชีวิต
  - แบบฝึกชุดที่ 4 สำนวนเกี่ยวกับการประพาสทัศน
  - แบบฝึกชุดที่ 5 สำนวนเกี่ยวกับการพูดจา
3. ขั้นตอนการใช้แบบฝึก
  - 3.1 ศึกษาทำความเข้าใจจุดประสงค์การเรียนรู้และคำชี้แจงของแบบฝึกให้เข้าใจก่อน
  - 3.2 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยความละเอียดรอบคอบ
  - 3.3 ทำแบบฝึกแต่ละชุดด้วยความมุ่งมั่น อดทนและตั้งใจ
  - 3.4 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยความละเอียดรอบคอบ
  - 3.5 ร่วมตรวจคำตอบได้ในเฉลยท้ายเล่ม
  - 3.6 ร่วมตรวจคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ในเฉลยท้ายเล่มเมื่อเรียนในแต่ละเรื่องเพื่อวัดความรู้ที่พัฒนาขึ้นในเรื่องนั้น ๆ

สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดชั้นปี

ท 1.1 ม.3/9 ตีความและประเมินคุณค่า และแนวคิดที่ได้จากงานเขียนหลากหลาย
เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

ท 1.1 ม.3/10 มีมารยาทในการอ่าน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

จุดประสงค์ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

1. นักเรียนอธิบายความหมายของคำศัพท์จากสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ
2. นักเรียนอธิบายความหมายสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ
3. นักเรียนวิเคราะห์แนวคิดของสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือได้
4. นักเรียนประเมินคุณค่าของสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือได้
5. นักเรียนนำแนวคิดของสำนวนพื้นบ้านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 4 : ใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัด :

- 4.1 ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- 4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วย

ใบความรู้ เรื่องการอ่านตีความ

1. ความหมายการอ่านตีความ

การอ่านตีความ หมายถึง การอ่านเพื่อให้เข้าใจความหมาย ความคิดสำคัญของ เรื่อง ความรู้สึก และอารมณ์สะท้อนใจจากบทประพันธ์ ซึ่งอาจเข้าใจได้มากน้อยลึกซึ้ง เพียงใด ตรงกันกับผู้ประพันธ์หรือไม่ หรือผู้อ่านคนอื่น ๆ หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถและ ประสบการณ์เดิมและความรู้สึกของผู้อ่านแต่ละคน การตีความของทุกคนอาจไม่ตรงกันเสมอ ไป โดยในกระบวนการอ่านเพื่อตีความนั้นผู้อ่านจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถในการแปล ความ จับใจความสำคัญ การสรุปความ รวมทั้งการเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ของข้อความ

2. หลักการอ่านตีความ

1. อ่านเรื่องให้ละเอียดทำความเข้าใจเรื่องได้ถ่องแท้ ชัดเจน
2. ทำความเข้าใจคำศัพท์ สำนวน หรือถ้อยคำที่มีความสำคัญตลอดจนคำแวดล้อมหรือ บริบทประกอบด้วย เพื่อให้เข้าใจความหมายชัดเจนขึ้น
3. ขณะที่อ่านต้องพยายามคิดหาเหตุผล และใคร่ครวญอย่างรอบคอบ แล้วนำมา ประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่า ข้อความหรือเรื่องนั้นมีความหมายถึงสิ่งใด
4. จับใจความสำคัญของเรื่องนั้นด้วยความรู้ความคิดอย่างมีเหตุผล ต้องระลึกไว้เสมอ ว่าการตีความไม่ใช่การถอดคำประพันธ์ เพราะการตีความเป็นการจับเอาแต่ใจความสำคัญและ คงไว้ซึ่งคำของข้อความเดิม
5. เรียบเรียงถ้อยคำจากการตีความที่จะใช้บรรยายให้มีความหมายชัดเจน
6. พึงระลึกว่าการอ่านตีความ ควรตีความทั้ง 2 ด้าน ควบคู่กันไป คือ ตีความด้าน เนื้อหา และตีความด้านน้ำเสียง จึงจะทำให้เข้าใจสารนั้นได้อย่างถ่องแท้

ใบความรู้ เรื่องการอ่านตีความ

3. การอ่านตีความสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

การอ่านตีความสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ ต้องถื่นเหนือ และวิถีชีวิตของภาคเหนือ มีขั้นตอนดังนี้

1. อ่านสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือให้ละเอียด ทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ ชัดเจน
2. ทำความเข้าใจคำศัพท์ของสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ ตลอดจนคำแวดล้อม ที่ประกอบด้วย เพื่อให้เข้าใจความหมายชัดเจนขึ้น
3. เมื่อทำความเข้าใจสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือแล้ว ให้อ่านสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือที่แปลเป็นภาษาไทยกลาง
4. อ่านคำแปลคำศัพท์สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อทำความเข้าใจ เพื่อนำคำศัพท์มาแปลความ ตีความ
5. ขณะที่อ่านต้องพยายามคิดเหตุผล และใคร่ครวญอย่างรอบคอบ แล้วนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่า สำนวนนั้นมีความหมายถึงสิ่งใด

ใบความรู้ เรื่อง สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

1. ความหมายของสำนวนพื้นบ้าน

สำนวนเป็นถ้อยคำภาษาที่คมคาย มีความหมายลึกซึ้งกินใจใช้เป็นข้อคิด เป็นคติเตือนใจ สำนวนมีรูปแบบการใช้ภาษาที่มีการย่อเนื้อความของเรื่องยาว ๆ ให้สั้นลง มีความหมายเชิงเปรียบเทียบกับธรรมชาติ การกระทำ สิ่งแวดล้อม อุบัติเหตุ แบบแผนประเพณี ลัทธิ ศาสนา นิทาน ตำนาน

ล้านนา หมายถึง ดินแดนที่อยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มี 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ และน่าน ซึ่งแต่เดิมพื้นที่ภาคเหนือดั้งกล่าวเป็นที่ตั้งของอาณาจักรล้านนา ซึ่งมีภาษาและลักษณะเฉพาะถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีอักษรเป็นของตนเอง เรียกว่า อักษรธรรมล้านนา (ตัวเมือง) และภาษาถิ่นเหนือ เรียกว่า กำเมือง ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของสำนวนพื้นบ้าน ดังนี้

ล้านนาภาษิต หรือสำนวนล้านนา มีลักษณะและที่มาเช่นเดียวกับสุภาษิต คำพังเพย หรือสำนวนของภาคกลางหรือภาคอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะคนไทยต่างก็นับถือศาสนาพุทธด้วยกัน มีสภาพชีวิตและสังคมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นหากเราสังเกตให้ดีแล้วจะเห็นว่า สุภาษิตเหล่านี้จะมีความคล้ายคลึงกันบางส่วนในด้านความหมายของสุภาษิต และมีความคิดในเชิงคติธรรม หรือจริยธรรมอย่างเดียวกัน สิ่งที่แตกต่างกันนั้นคือ คำศัพท์ หรือถ้อยคำสำเนียงที่นำมาเรียบเรียง ย่อมแตกต่างกันไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ จะมีบ้างเล็กน้อยที่แตกต่างกันในเรื่อง ค่านิยมประจำถิ่น หรือทัศนคติในการให้คุณค่าและสำคัญแก่สิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม และสภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละภูมิภาค เป็นต้น

ใบความรู้ เรื่อง สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

2. ที่มาของสำนวนพื้นบ้าน สำนวนพื้นบ้านมีที่มาดังต่อไปนี้

1. เกิดจากธรรมชาติ เช่น ตื่นแต่ไก่โห คือ ธรรมชาติของไก่ยอมขันในเวลาเช้ามืด
2. เกิดจากการกระทำ เช่น ไกลปนเที่ยง เมื่อสมัยรัชกาลที่ 5 จะเริ่มยิงปืนในเวลา 12.00 นาฬิกา ในพระนคร เพื่อให้รู้ว่าเป็นเวลาเที่ยงวัน ผู้คนในพระนครจะได้ยินเสียงปืน แต่ผู้คนที่อยู่ไกลจะไม่ได้ยิน จึงเป็นสำนวนพูด หมายถึงชาวคราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพระนครผู้คนที่อยู่ไกล ไม่ได้ยินได้ฟัง และหมายความไปถึงวาเป็นบานนอกด้วย
3. เกิดจากเครื่องแวดล้อม เช่น กนหมอมไม่ทันดำ คือการหุงข้าวหากนหมोजจะติดเขมา ก็กินเวลานาน โบราณผ้าเม็ยอยู่ด้วยกันต้องมีเครื่องครัวใหม่ เช่นหมอสำหรับหุงข้าวกิน บางคู หุงข้าวกินกัน กนหมอยังไม่ทันดำก็เลิกกันเสียแล้ว จึงเป็นสำนวน ที่หมายถึงเลิกกันง่าย
4. เกิดจากอุบัติเหตุ เช่น ตกกระไดพลอยโจน คนหนึ่งตกกระไดคนที่อยู่ในที่นั้น ด้วยก็มักจะกระโจนเขาไปช่วย หรือเมื่อรูว่าจะตกกระได แต่มีสติดีอยู่ ก็รีบโจนไปหนีทิศทาง จึงเรียกวา ตกกระไดพลอยโจน
5. เกิดจากแบบแผนประเพณี เช่น ฝรั่งฝรั่ง มาจากพิธีทำขวัญทารก ที่ต้องนำรอกกับมะพร้าวแทงหนอไปฝังดิน
6. เกิดจากศาสนา เช่น ขนทรายเขาวัด มาจาก การทำบุญกอบเจดีย์ทรายที่วัด
7. เกิดจากความประพฤติ เช่น กินข้าวรอนนอนตื่นสาย หมายถึง มีชีวิตสุขสบาย
8. เกิดจากการเล่น เช่น สายป่านสั้น มาจาก การเล่นวาว
9. เกิดจากเรื่องแปลกๆ เช่น กู หมายถึง พูดไม่เปนความจริง
10. เกิดจากนิทาน นิยาย เช่น มากอนไก มาจากนิทาน เรื่องศรีธนชัย

แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

เรื่อง ความสามารถในการอ่านตีความสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับหน้าข้อที่ถูกต้อง (10 คะแนน)

1. คำว่า “แมงโปล้ง” เป็นภาษาพื้นบ้านภาคเหนือหมายถึงอะไร
  - ก. ผักบั้ง
  - ข. ตัวหนอนบั้ง
  - ค. แมงเต่าทอง
  - ง. กระจ่ายกินผักบั้ง

2. “น้ำฮ้อนป่าปาย” สำนวนนี้มีความหมายตรงกับข้อใด
  - ก. น้ำเย็นปลามารวมกัน
  - ข. น้ำเย็นปลาวายน้ำหนี
  - ค. น้ำร้อนปลามารวมกัน
  - ง. น้ำร้อนปลาวายน้ำหนี

3. “ซี้คร้าน” เป็นภาษาพื้นบ้านภาคเหนือ มีความหมายตรงกับข้อใด
  - ก. ชยัน
  - ข. สุขภาพ
  - ค. เกียจคร้าน
  - ง. ประหยัด

4. สำนวนใดมีความหมายตรงกับการดำรงชีวิตที่ลำบากยากจน

- ก. ปาลูกปาหลานเป็นหนี้เป็นซ้ำ
- ข. เอาตาไปใส่เหยียดพอง
- ค. อยากรมีหื้อหมั้นก้า
- ง. เมื่อป้อแม่มี

5. ข้อใดมีความหมายตรงกับคำว่า “งำมก้ำกล้วย”

- ก. ไม้งำมค้ำตันกล้วย
- ข. ตันกล้วยค้ำไม้งำม
- ค. ไม้งำมและตันกล้วยไม่ต้องค้ำกัน
- ง. ตันกล้วยไม่ต้องอาศัยไม้งำมช่วยรับน้ำหนัก

6. คำว่า “ซ้า” เป็นภาษาพื้นเมืองภาคเหนือมีความหมายตรงกับข้อใด

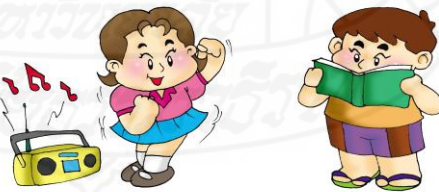
- ก. ตะปู
- ข. ตะกร้อ
- ค. ตะกร้า
- ง. ตะโกน

7. คำว่า “ย้าม” เป็นภาษาพื้นบ้านภาคเหนือ มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. เคยทำ
- ข. เคยชิน
- ค. เคยกิน
- ง. เคยเห็น

8. “ปากหวานก้นส้ม ตางในขมเหมือนบ่าแคว้ง” บอกลักษณะการกระทำของคนในข้อใด
- ก. คนที่ชอบกินของรสชาติเปรี้ยว
  - ข. คนที่ชอบกินของรสชาติหวาน
  - ค. คนที่พูดไพเราะะ จิตใจดงาม
  - ง. คนที่พูดไม่ตรงกับจิตใจภายใน
9. “คนจะดี ดีเมื่อผ้าอ้อมปอก” สำนวนนี้มีจุดมุ่งหมายตรงกับข้อใด
- ก. คนดีซื้อผ้าอ้อม
  - ข. คนดีขายผ้าอ้อม
  - ค. คนดีเมื่อตอนแก่ชรา
  - ง. คนดีตั้งแต่เป็นทารกที่มีผ้าอ้อมพันตัว
10. “หม้อแกงหนาได้เดือด” คำว่า **เดือด** ในสำนวนนี้ หมายถึงอะไร
- ก. โกรธ
  - ข. น้ำเดือด
  - ค. แกงเดือด
  - ง. คนตม้ น้ำแกงให้เดือด

แบบฝึกชุดที่ 1

สำนวนเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : น้ำเย็นป่าซ้อน น้ำร้อนป่าป้าย

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : น้ำเย็นปลามารวมกัน น้ำร้อนปลาพากันว่ายหนี

คำแปล : ซ้อน แปลว่า รวมกัน

ฮ้อน แปลว่า ร้อน

ป่า แปลว่า ปลา

ป้าย แปลว่า หนี

แปลความ น้ำเย็นปลาจะมาอยู่รวมกัน น้ำร้อนปลาจะพากันว่ายหนี

ตีความ คนที่พูดจาไพเราะ อ่อนหวาน หรือเป็นคนใจเย็นจะมีคนอยากคบด้วย ส่วนคนที่พูดจาไม่ไพเราะ อ่อนหวาน หรือเป็นคนใจร้อนจะไม่มีคนอยากคบ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ป่าตัวหลวง จ้างตายน้ำตื้น
 แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ปลาตัวใหญ่มักตายน้ำตื้น
 คำแปล : ป่า แปลว่า ปลา
           จ้าง แปลว่า มัก
           ตัวหลวง แปลว่า ตัวใหญ่

แปลความ ปลาตัวใหญ่เมื่ออยู่ในน้ำที่ตื้นก็จะตาย
ตีความ คนที่มีอำนาจหรือคนที่ฉลาดมักจะทำผิดพลาดเรื่องเล็กๆ น้อยๆ
 หรือเรื่องที่ไม่เห็นว่่าง่าย

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : หน่อในดิน หินในด้า ปูย่ากับเมือง

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : หน่อไม้อยู่ในดิน หินอยู่ในท่อน้ำ

ปูย่าอยู่กับบ้านเมือง

คำแปล : ด้า แปลว่า ท่อน้ำ

แปลความ หน่อไม้ที่งอกจากดิน หินที่อยู่ในท่อน้ำ ปูย่า(วิญญาณบรรพบุรุษ) ที่อยู่คู่กับบ้านเมือง

ตีความ เราควรนับถือและให้เกียรติบรรพบุรุษ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : แมงโด้บ่ต๋ายกั๋นไปไม้

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ตัวบุงไม่ตายเพราะอดกินไปไม้

คำแปล : แมงโด้บ่ แปลว่า ตัวบุง หรือหนอนบุง

บ่ แปลว่า ไม่

ต๋าย แปลว่า ตาย

กั๋น แปลว่า กลั้น อด อดอยาก

แปลความ ตัวบุงหรือหนอนบุงจะไม่ตายเพราะอดกินไปไม้

ตีความ คนเราถ้าขยันไม่ต้องกลัวว่าจะอดอยาก

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : เหล็กดีมันบ่ต้องตีหลายเต๋อ
 แปลเป็นภาษาไทยกลาง : เหล็กดีไม่ต้องตีหลายครั้ง
 คำแปล : บ่ แปลว่า ไม่
           ตี แปลว่า ตี
           เต๋อ แปลว่า ครั้ง

แปลความ เหล็กที่ดีช่างเหล็กไม่ต้องตีหลายครั้ง
ตีความ คนดีไม่ต้องอบรมสั่งสอนมากก็เป็นคนดีได้

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ป่าตัวเดียวเน่าตึงซ้า

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ปลาตัวเดียวเน่าทั้งตะกร้า

คำแปล : ป่า แปลว่า ปลา

ตัว แปลว่า ตัว

ตึง แปลว่า ทั้ง

ซ้า แปลว่า ตะกร้า

แปลความ ปลาตัวเดียวเน่าก็จะส่งกลิ่นเหม็นไปทั้งตะกร้า

ตีความ คนเพียงคนเดียวทำเรื่องเสื่อมเสียไว้ทำให้หมู่คณะต้องพลอยเสื่อมเสียชื่อเสียงไปด้วย

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ตกน้ำหื้อปอเปี๊ยะ

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ตกน้ำให้พอเปี้ยก

คำแปล : หื้อ แปลว่า ให้
 ปอ แปลว่า พอ
 เปี๊ยะ แปลว่า เปี้ยก

แปลความ ตกน้ำก็ต้องให้เปี้ยกทั้งตัว

ตีความ เมื่อได้ลงมือทำสิ่งใดแล้วก็ต้องทำอย่างจริงจังเพื่อให้งานสำเร็จ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : นกจะหนีห่มคอน

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : นกจะหนีขย่มคอน

คำแปล : ห่ม แปลว่า ขย่ม เขย่าขึ้นลง

แปลความ นกจะบินหนีแล้วขย่มคอน (ไม้ที่ทำให้หนักหรือไถ่จับ) ที่เคยเกาะ
ให้เกิดความเสียหาย

ตีความ คนไม่ดีจะคิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : น้ำเต็มบอกครอก ต่อกบ่ตั้ง

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : น้ำเต็มกระบอกไม้ไผ่กระแตกไม่ตั้ง

คำแปล : บอกครอก แปลว่า กระบอกไม้ไผ่

ต่อก แปลว่า กระแตก กระทั่งให้แน่น

บ่ตั้ง แปลว่า ไม่มีเสียง

แปลความ กระบอกไม้ไผ่ที่มีไม้อยู่เต็มกระบอก เมื่อกระแตกจะไม่มีเสียง

ตีความ คนมีปัญญาฉลาดหลักแหลมมักจะไม่โอ้อวดตนเอง

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : เยี้ยะไเฮ้เนาชววย จั้งเสี้ยแเฮงควาย บ่มูลมั่งข้าว

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ทำไร่นาซ้ำมักจะทำให้เสียแรงควาย ไม่มีข้าวพอกพูน

คำแปล : เยี้ยะ แปลว่า ทำ

ไเฮ้เนา แปลว่า ไร่นา

ชววย แปลว่า สาย ช้ำ

จั้ง แปลว่า มักจะ

แเฮง แปลว่า แรง

มูน แปลว่า พอกพูน พูนขึ้น

มั่ง แปลว่า มี มีมาก

แปลความ ทำไร่นาซ้ำกว่าฤดูกาลมักจะทำให้เสียแรงควายในการไถนา และ
ยังได้ข้าวน้อย

ตีความ การทำอะไรไม่ถูกต้องตามกาลเวลาจะไม่ได้รับผลตอบแทนน้อย

กิจกรรมชุดที่ 1

ให้นักเรียนจับคู่สำนวนพื้นบ้านกับความหมาย และนำตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นความหมายเติมลงในช่องว่างหน้าสำนวนพื้นบ้านที่กำหนดให้

สำนวนพื้นบ้าน

..... 1. เยี้ยะไส้เนาขวาย จ้งเสียแสงควาย บ่มูลม้งข้าว	..... 2. น้ำเต็มบอกรอก ต่อกบ่ดั่ง
..... 3. นกจะหนีห่มคอน	..... 4. ตกน้ำหือปอเปยะ
..... 5. ป่าตัวเดียวเนาตั้งซ่า	..... 6. เหล็กตีมันบ่ต้องตีหลายเตื่อ
..... 7. แมงโบังบ่ตายกันใบไม้	..... 8. หน่อในดิน หินในต้า ปูย่ากับเมือง
..... 9. ป่าตัวหลวง จ้างตายน้ำตื้น	..... 10. น้ำเย็นป่าซ้อน น้ำฮ้อนป่าป้าย

ความหมาย

- ก. คนมีปัญญาฉลาดหลักแหลมมักจะไม้อ้อวดตนเอง
- ข. คนที่พูดจาไพเราะ อ่อนหวาน หรือเป็นคนใจเย็นจะมีคนอยากคบด้วย ส่วนคนที่พูดจาไม่ไพเราะ อ่อนหวาน หรือเป็นคนใจร้อนจะไม่มีคนอยากคบ
- ค. คนไม่ดีจะคิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ
- ง. คนเพียงคนเดียวทำเรื่องเสื่อมเสียไว้ทำให้หมู่คณะต้องพลอยเสื่อมเสียชื่อเสียงไปด้วย
- จ. คนที่มีอำนาจหรือคนที่ฉลาดมักจะทำผิดพลาดเรื่องเล็กๆ น้อยๆ หรือเรื่องที่ไม่เห็นว่่าง่าย
- ฉ. คนดีไม่ต้องอบรมสั่งสอนมากก็เป็นคนดีได้
- ช. การทำอะไรไม่ถูกต้องตามกาลเวลาจะไม่ได้รับผลตอบแทนน้อย
- ซ. เราควรนับถือและให้เกียรติบรรพบุรุษ
- ฅ. คนเราถ้าขยันไม่ต้องกลัวว่าจะอดอยาก
- ญ. เมื่อได้ลงมือทำสิ่งใดแล้วก็ต้องทำอย่างจริงจังเพื่อให้งานสำเร็จ

แนวคำตอบกิจกรรมชุดที่ 1

ให้นักเรียนจับคู่สำนวนพื้นบ้านกับความหมาย และนำตัวอักษรหน้าข้อความ
ที่เป็นความหมายเติมลงในช่องว่างหน้าสำนวนพื้นบ้านที่กำหนดให้

สำนวนพื้นบ้าน

- .....ช..... 1. เยี้ยะไเฮ่นาขวย จั้งเสี้ยแสงควาย ปมูลมังข้าว
- .....ก..... 2. น้ำเต๋มบอกรอก ต้อกบ่ดั่ง
- .....ค..... 3. นกจะหนีห่มคอน
- .....ญ..... 4. ตกน้ำหือปอเป็ยะ
- .....ง..... 5. ป่าตัวเดียวเน่าดั่งข้าว
- .....ฉ..... 6. เหล็กตีมันบ่ต้องตีหลายเตื่อ
- .....ฉ..... 7. แมงโบังบ่ต้ายกันใบไม้
- .....ช..... 8. หน่อในดิน หินในต้า ปูย่ากับเมือง
- .....จ..... 9. ป่าตัวหลวง จ้างตายน้ำตื่น
- .....ข..... 10. น้ำเย็นป่าช้อน น้ำฮ้อนป่าป้าย

แบบฝึกชุดที่ 2

สำนวนเกี่ยวกับการทำงาน

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : คนขี้ค้ำนบ่มีกะยก่าน ปาลูกพาหลานเป็นหนีเป็นข้า

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : คนขี้เกียจไม่ชอบทำงาน พาลูกพาหลานเป็นหนี
เป็นข้า

คำแปล : ขี้ค้ำน	แปลว่า	ขี้เกียจ	เกียจคร้าน
บ่	แปลว่า	ไม่	
มี	แปลว่า	ชอบ	
ก่าน	แปลว่า	ทำงาน	
ปา	แปลว่า	พา	
เป็นหนี	แปลว่า	มีหนี้สิน	
เป็นข้า	แปลว่า	บ่าวไพร่ คนรับใช้	ทาส

แปลความ คนขี้เกียจมักจะ ไม่ชอบทำงานทำให้ลูกหลานเป็นหนี้หรือ
เป็นคนรับใช้

ตีความ คนขี้เกียจมักจะทำให้คนรอบข้างได้รับความลำบากหรือได้รับ
ความเดือดร้อน

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : เมื่อป้อแม่มี กั้นขว้างโ๊ะขว้างบ๊ะ

กั้นป้อแม่ตายละ เป็นมะห่อยนอยจา

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : เมื่อพ่อแม่อยู่กินทั้งกินขว้าง เมื่อพ่อแม่ตายจากไป

ไม่เป็นโล้เป็นพาย

คำแปล : มี แปลว่า ถือเป็นเจ้าของ เป็น ปราบกฎ

เกิด คงอยู่ รวย

ป้อ แปลว่า พ่อ

กั้น แปลว่า กั้น

ขว้างโ๊ะขว้างบ๊ะ แปลว่า กินทั้งกินขว้าง

กั้น แปลว่า เมื่อ พอ

ตาย แปลว่า ตาย

ละ แปลว่า ละ ปล่อย ทั้ง อย่าร้าง

เป็น แปลว่า เป็น

เป็นมะห่อยนอยจา แปลว่า ไม่เป็นโล้เป็นพาย

แปลความ เมื่อตอนที่พ่อแม่มีชีวิตอยู่ก็กินทั้งกินขว้าง เมื่อพ่อแม่ตายจากไป

ก็ทำตัวไม่เป็นโล้เป็นพาย

ตีความ เราไม่ควรใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : เอาหูไปนา เอาตาไปไร่เหี้ยพ่อง
 แปลเป็นภาษาไทยกลาง : เอาหูไปนา เอาตาไปไร่เสียบ้าง
 คำแปล : ต้า แปลว่า ตา
           ไฮ่   แปลว่า ไร่
           เหี้ยพ่อง แปลว่า เสียบ้าง

แปลความ บางครั้งต้องเอาหูไปนา เอาตาไปไร่เสียบ้าง
ตีความ บางครั้งคนเราต้องสร้างทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นเกี่ยวกับเรื่องบางเรื่อง
 เสียบ้าง เพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยาก

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : อยากมีหื้อหมั้นก้า

อยากขึ้นสวรรค์จั้นฟ้าหื้อฆ่าเจ้าเอาของ

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : อยากมั่งมีเงินทองให้หมั้น

อยากขึ้นสวรรค์ให้รู้จักฆ่ากิเลสตัณหา

คำแปล :	มี	แปลว่า	มั่งมีเงินทอง	จ้ารวย
	หื้อ	แปลว่า	ให้	
	ก้า	แปลว่า	ค้า	การค้าขาย
	จั้นฟ้า	แปลว่า	ชั้นฟ้า	สวรรค์
	ฆ่าเจ้าเอาของ	แปลว่า	ฆ่ากิเลสตัณหา	

แปลความ อยากจะมั่งมีเงินทองให้รู้จักขยันหมั่นเพียรในการทำงานหรือการค้าขาย อยากจะขึ้นสวรรค์ให้รู้จักฆ่ากิเลสตัณหาต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว

ตีความ อยากได้ดีก็ควรทำแต่สิ่งดีๆ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : มีदन้อยเคียนตันต่าน

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : มีดเล่มเล็กบั่นตันตาล

คำแปล :	มีदन้อย	แปลว่า	มีดเล่มเล็ก
	เคียน	แปลว่า	บั่น
	ตันต่าน	แปลว่า	ตันตาล

แปลความ มีดเล่มเล็กก็สามารถใช้บั่นตันตาลให้โค่นได้

ตีความ ควรมีความอดทนและมีความพยายามในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : เจ้าก็ว่ายังงาย ขวายก็ว่าแต่ดฮ้อน

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : เช้าก็ยังไม่สาย สายก็ว่าแต่ดร้อน

คำแปล :   เจ้า   แปลว่า   ระยะเวลาระหว่างรุ่งกับสาย
                   งาย   แปลว่า   เวลาเช้า
                   ขวาย   แปลว่า   สาย
                   ฮ้อน   แปลว่า   ร้อน

แปลความ   เช้าก็บอกว่ายังไม่สาย สายแล้วก็บอกว่าแต่ดร้อน

ตีความ   คนขี้เกียจมักจะหาข้ออ้างหรือเหตุผลเพื่อเลี่ยงงาน

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : เข้าจะเสี๋ยงเพราะกินหวาน

คนจะผลาญเพราะนอนอุ่น

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ข้าจะหมดเพราะกินอร่อย

คนจะผลาญเพราะนอนอุ่น

คำแปล :	เข้า	แปลว่า	ข้า
	เสี๋ยง	แปลว่า	หมด
	กิน	แปลว่า	กิน

แปลความ ข้าจะหมดเพราะทานอร่อย คนจะยากจนเพราะเอาแต่นอน
ไม่ยอมทำอะไร

ตีความ อย่าขี้เกียจหรือมีความสุขกับการกินการนอน เพราะจะทำให้
ยากจน

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ใครหือเป็นฮัก หือหมั้นยะก่าน

ใครหือเป็นจ้ง หือหมั้นแ่อวเล่น

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : อยากให้ผู้อื่นรัก ให้ขยันทำงาน

อยากให้ผู้อื่นซ้ง ให้หมั้นไปเที่ยวเล่น

คำแปล : ใครหือ

แปลว่า

อยากให้

เป็น

แปลว่า

เพื่อน ผู้อื่น คนทั่วไป

สรรพนามบุรุษที่ 3 ที่กล่าวถึงเชิง

ยกย่องผู้อื่น คนทั่วไป

ฮัก

แปลว่า

รัก

ยะก่าน

แปลว่า

ทำงาน

แ่อว

แปลว่า

เที่ยว

แปลความ อยากให้ผู้อื่นรักให้ขยันทำงานอย่างจริงจัง อยากให้ผู้อื่น

เกลียดซ้งให้หมั้นไปเที่ยวเล่น

ตีความ

คนที่ขยันทำงานย่อมเป็นที่รักของคนทั่วไป

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : งาบปีบปีบได้น้ำมัน คนบ่หมั้นบ่ได้เงินได้คำ

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : งาไม่ปีบไม่ได้น้ำมัน คนไม่ขยันไม่ได้เงินได้ทอง

คำแปล :	บ่	แปลว่า	ไม่
	บ่ได้	แปลว่า	ไม่ได้
	บ่หมั้น	แปลว่า	ไม่ขยัน คนขี้เกียจ
	ได้คำ	แปลว่า	ได้ทอง

แปลความ ถ้าไม่ปีบงาก็จะไม่ได้น้ำมันจากงา คนไม่ขยันก็จะไม่ได้เงินได้ทอง

ตีความ คนจะเจริญรุ่งเรืองมีความก้าวหน้าในชีวิตได้ ต้องมีความขยันในการทำงาน

กิจกรรมชุดที่ 2

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกสำนวนพื้นบ้านเติมให้ตรงกับความหมายให้ถูกต้อง

สำนวนพื้นบ้าน

1. คนซื่อค้ำบ่มักยะกาน ปาลูกปาหลานเป็นหนีเป็นข้า
2. เมื่อป้อแม่มี กิ้นขว้างโปะะขว้างปะะ กิ้นป้อแม่ต่ายละ เป็นมะห้อยนอยจา
3. เอาหูไปนา เอาตาไปไฮ้เหี้ยฟ่อง
4. อยากรมีหื้อหมั้นก้า อยากรขึ้นสวรรค์จิ้นฟ้าหื้อฆ่าเจ้าเอาของ
5. มีदन้อยเคียนตันตัน
6. เจ้าก็ว่ายังงาย ขวาก็ว่าแดดฮ้อน
7. ซื่อควายบ่ได้เจือก
8. ข้าวจะเลี้ยงเพราะกิ้นหวาน คนจะผลาญเพราะนอนอุ่น
9. ใครหื้อเป็นฮัก หื้อหมั้นยะกาน ใครหื้อเป็นจิง หื้อหมั้นแอ่วเล่น
10. งาบปีบปีบได้น้ำมัน คนบ่หมั้นบ่ได้เงินได้คำ

1. การทำงานควรมีความพร้อมทั้งการเงิน มีบุคลากร การวางแผนจัดการที่ดี และมีวัสดุ ตรงกับสำนวน.....
2. ช่วยกันทำงานเพื่อครอบครัว ตรงกับ
สำนวน.....

3. คนขยันทำงาน และชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ย่อมเป็นที่รักของคนทั่วไป
ตรงกับสำนวน.....
4. คนจะเจริญรุ่งเรืองมีความก้าวหน้าในชีวิตได้ ต้องมีความขยันในการทำงาน
ตรงกับสำนวน .....
5. อย่าเป็นคนเห็นแก่ตัว อ้างโนนอ้างนี่เพื่อเอาตัวรอดไปวัน ๆ รู้จักทำมาหากิน
ตรงกับสำนวน .....
6. ขยันทำมาหากินในอาชีพของตน ตรงกับสำนวน .....
- .....
7. ควรประหยัด แม้จะร่ำรวยมั่งมีเงินทอง ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายถึงคราวยากจนคนจะ
สมน้ำหน้า ตรงกับสำนวน .....
8. ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น ไม่สนใจเรื่องคนอื่น ตรงกับสำนวน .....
- .....
9. ขยันทำมาค้าขาย รู้จักเก็บออม ตรงกับสำนวน .....
- .....
10. มีความอดทนมุ่งมั่น มีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ
ตรงกับสำนวน .....

ตั้งใจทำให้ถูกต้องนะคะ

แนวคำตอบกิจกรรมชุดที่ 2

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกสำนวนพื้นบ้านเติมให้ตรงกับความหมายให้ถูกต้อง

สำนวนพื้นบ้าน

1. คนซื่อค่านบ่มีกะกำน ปาลูกปาหลานเป็นหนีเป็นซ้ำ
2. เมื่อป้อแม่มี กั้นขว้างโปะะขว้างปะะ กั้นป้อแม่ต่ายละ เป็นมะห้อยนอยจา
3. เอาหูไปนา เอาตาไปไฮ้เหยยพอง
4. อยากรมีหื้อหมั้นก้า อยากรขึ้นสวรรค์จั้นฟ้าหื้อฆ่าเจ้าเอาของ
5. มีदन้อยเคียนตันต่าน
6. เจ้าก็ว่ายังงาย ขวาก็ว่าแคดฮ้อน
7. ซื่อควายบ่ได้เจ็อก
8. ข้าวจะเสี้ยงเพราะกินหวาน คนจะผลาญเพราะนอนอุ่น
9. ใครหื้อเป็นฮัก หื้อหมั้นยะกำน ใครหื้อเป็นจ้ง หื้อหมั้นแอ่วเล่น
10. งาบปีบบได้น้ำมัน คนบ่หมั้นบ่ได้เงินได้คำ

1. การทำงานควรมีความพร้อมทั้งการเงิน มีบุคลากร การวางแผนจัดการที่ดี และมีวัตถุประสงค์ ตรงกับสำนวน .....**ซื่อควายบ่ได้เจ็อก**.....
2. ช่วยกันทำงานเพื่อครอบครัว ตรงกับสำนวน.....
.....**ข้าวจะเสี้ยงเพราะกินหวาน คนจะผลาญเพราะนอนอุ่น**.....

3. คนขยันทำงาน และชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ย่อมเป็นที่รักของคนทั่วไป
ตรงกับสำนวน.....ใคร่หือเป็นฮัก หือหมั้นะก่าน ใคร่หือเป็นจ้ง หือหมั้นแ่อวเล่น...
4. คนจะเจริญรุ่งเรืองมีความก้าวหน้าในชีวิตได้ ต้องมีความขยันในการทำงาน
ตรงกับสำนวน .....งาบปีบปีได้น้ำมัน คนบ่หมั้นบ่ได้เงินได้คำ.....
5. อย่าเป็นคนเห็นแก่ตัว อ้างโน่นอ้างนี่เพื่อเอาตัวรอดไปวัน ๆ รู้จักทำมาหากิน
ตรงกับสำนวน .....เจ้าก็ว่ายังงาย ขวาก็ว่าแดดฮ้อน.....
6. ขยันทำมาหากินในอาชีพของตน ตรงกับสำนวน .....
.....คนซี้ค้ำนบ่มีกะก่าน ปาลูกปาหลานเป็นหนีไปน้า.....
7. ควรประหยัด แม้จะร่ำรวยมั่งมีเงินทอง ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายถึงคราวยากจนคนจะ
สมน้ำหน้า ตรงกับสำนวน .....เมื่อป้อแม่มี กั้นขว้างโ๊ะขว้างบ๊ะ กั้นป้อ
แม่ต่ายละ เป็นมะห้อยนอยจา.....
8. ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น ไม่สนใจเรื่องคนอื่น ตรงกับสำนวน .....
.....เอาหูไปนา เอาตาไปไฮ้เหยยฟอง.....
9. ขยันทำมาค้าขาย รู้จักเก็บออม ตรงกับสำนวน .....
.....อยากมีหือหมั้นก้า อยากขึ้นสวรรค์จั้นฟ้าหือฆ่าเจ้าเออาของ.....
10. มีความอดทนมุ่งมั่น มีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ
ตรงกับสำนวน .....มีदन้อยเคียนตันตัน.....

ตั้งใจทำให้ถูกต้องนะคะ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : อดส้มไว้กินหวาน อดसानได้ช้างาม

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : อดเปรี้ยวไว้กินหวาน อดसानได้ตะกร้างาม

คำแปล :	อด	แปลว่า	อดทน
	ส้ม	แปลว่า	เปรี้ยว รสชาติเปรี้ยว
	กิน	แปลว่า	กิน
	ช้า	แปลว่า	ตะกร้า

แปลความ ไม่กินผลไม้ที่ยังไม่สุก ซึ่งมีรสเปรี้ยวแต่อดทนรอให้ผลไม้สุก
ซึ่งจะมีรสหวานแล้วค่อยกิน อดทนสานตะกร้าเพื่อจะได้ตะกร้า
ที่สวยงาม

ตีความ คนเราต้องอดทนต่อความยากลำบากและมีความขยันหมั่นเพียร
จึงจะประสบความสำเร็จในชีวิต

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ของกินล้าอยู่ดีคนมัก ของฮักอยู่ดีคนเป็งใจ

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ของกินอร่อยอยู่ที่คนชอบ ของรักอยู่ที่คนพอใจ

คำแปล :	กิน	แปลว่า	กิน
	ล้า	แปลว่า	อร่อย
	ดี	แปลว่า	ที่
	มัก	แปลว่า	ชอบ
	ฮัก	แปลว่า	รัก
	เป็งใจ	แปลว่า	พอใจ ถูกใจ

แปลความ อาหารจะอร่อยอยู่ที่คนชอบ คนจะรักหรือจะชอบอะไรอยู่ที่
ความพอใจของแต่ละคน

ตีความ คนแต่ละคนมีรสนิยมแตกต่างกัน ไม่สามารถบังคับกันได้

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : บ่ดีกินก่อนทาน บ่ดีมานก่อนแต่ง

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ไม่ควรกินก่อนทาน ไม่ควรตั้งครรรค์ก่อนแต่ง

คำแปล :	บ่ดีกิน	แปลว่า	ไม่ควรกิน
	ทาน	แปลว่า	ทาน การให้ทาน
	มาน	แปลว่า	ตั้งห้อง ตั้งครรรค์

แปลความ ไม่ควรกินอาหารก่อนที่จะได้นำอาหารนั้นถวายทานแด่พระสงฆ์

ไม่ควรตั้งครรรค์ก่อนที่ได้แต่งงาน

ตีความ ไม่ควรประพฤติปฏิบัติตัวผิดไปจากจารีตประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : กั้นน้ำบ่หนา ปูป่าบ่ซ้อน

กั้นแก้งบอน มันจ้งคั่นนอกลั้น

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : หากน้ำไม่ลึก ปูปลาไม่มาอยู่รวมกัน

กั้นแก้งบอน มันมักจะคั่นนอกลั้น

คำแปล :	กั้น	แปลว่า	เมื่อ หาก
	น้ำบ่หนา	แปลว่า	น้ำไม่ลึก
	ปูป่า	แปลว่า	ปูปลา
	บ่ซ้อน	แปลว่า	ไม่มาอยู่รวมกัน
	กั้น	แปลว่า	กั้น
	แก้งบอน	แปลว่า	แก้งบอน (แก้งบอน ทำมาจากการนำ ใบบอนมาต้มให้เปื่อยยุ่ยใส่แคบหมูหรือ หนังวัวควายหั่นเป็นชิ้นที่ต้มจนเปื่อยแล้ว ปรุงด้วยเครื่องแกง ตอนทานพิษจากยางที่ ตกค้างอยู่จะทำให้คั่นลั้น)

แปลความ หากน้ำไม่ลึกปูปลาก็จะไม่มาอาศัยอยู่รวมกัน กั้นแก้งบอนมัน
ย่อมรู้สึกรู้สีกั่นนอกลั้น

ตีความ หากต้องการบริหารหรือต้องการให้คนมาพึ่งพาอาศัยต้องเร่ง
สร้างฐานะหรือสิ่งสมบารมี แต่บริวารก็อาจสร้างปัญหาให้เราได้

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : เก็บผักหื้อเอาตึงเครือ เก็บป่าเขื่อหื้อเอาตึงข้วน

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : เก็บผักให้เอาทั้งเครือ เก็บมะเขือให้เอาทั้งขั้ว

คำแปล :	หื้อ	แปลว่า	ให้
	ตึง	แปลว่า	ทั้ง
	ป่าเขื่อ	แปลว่า	มะเขือ
	ข้วน	แปลว่า	ขั้ว

แปลความ เก็บผักให้เอามาทั้งเครือ เก็บมะเขือก็ให้เอามาทั้งขั้ว

ตีความ การที่จะทำสิ่งใดให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องมีเทคนิคหรือวิธีการที่ดี

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : จะไปเอาคนตำบอดมานำทาง
จะไปเอาคนตำฟางมาแบกไม้แคร่

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : อย่าเอาคนตำบอดมานำทาง อย่าเอาคนตำฟางมา
แบกไม้แคร่

คำแปล :   ตำบอด   แปลว่า   ตำบอด
                  ตำฟาง   แปลว่า   ตำฟาง
                  ตำ   แปลว่า   ทาง

แปลความ   อย่าเอาคนตำบอดมานำทาง อย่าเอาคนตำฟางมาแบกหามแคร่
ตีความ   ไม่ควรเลือกผู้ไม่มีความรู้ ความสามารถมาเป็นผู้นำ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : จะหาบก็อาย จะสะพายก็หนัก
 แปลเป็นภาษาไทยกลาง : จะหาบก็อาย จะสะพายก็หนัก
 คำแปล : สะพาย แปลว่า สะพาย

แปลความ จะให้หาบของก็บอกว่าอาย จะให้สะพายของก็บอกว่าของที่
 สะพายมันหนัก
ตีความ ไม่ควรเป็นคนหยิ่งโหยงหรือหาข้ออ้างเพื่อเลี่ยงงาน

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : จี๋พริกต้องมีครุ จี๋ปูต้องมีลาย

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ปั้งพริกต้องมีครุ ปั้งปูต้องมีเทคนิค

คำแปล :	จี๋	แปลว่า	ปั้ง
	ปู	แปลว่า	ปู
	ลาย	แปลว่า	เทคนิค

แปลความ ปั้งพริกต้องมีคนสอน ปั้งปูต้องมีเทคนิค

ตีความ การกระทำสิ่งใดๆ ก็ตามต้องผ่านการเรียนรู้หรือมีคนสอน ไม่มีใครที่ทำการสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเองโดยไม่ผ่านการเรียนรู้หรือได้รับการสอน

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : จิ้นสองหน้าเชียง

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : เนื้อรองหน้าเชียง

คำแปล :   จิ้น   แปลว่า   เนื้อ
                 สอง   แปลว่า   รอง

แปลความ   เนื้อที่วางอยู่บนเชียงจะถูกมีดสับก่อนที่มีดจะโดนเชียง
ตีความ   ไม่ควรออกรับหน้าแทนผู้อื่น ถ้าไม่ใช่เรื่องของตนเอง

มหาวิทยาลัย
ศรีปทุมธรรมศาสตร์

กิจกรรมชุดที่ 3

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกสำนวนไทยที่มีความหมายตรงกับสำนวนพื้นบ้าน
แล้วนำไปเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

น้ำพึ่งเรือเสื่อพึ่งป่า

อดเปรี้ยวไว้กินหวาน

ข่มเขาโคขื่นให้กลืน

หญ้าชิงสุกก่อนห่าม

เผื่อเหลือเผื่อขาด

หนังหน้าไฟ

จนแล้วไม่เจียม

เหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ

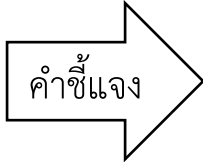
ศิษย์มีครู

ดูคนดูที่การกระทำ ดูผู้นำดูที่การเสวยสละ

สำนวนพื้นบ้านสำนวนไทย

1. จิ้นสองหน้าเขียง .....
2. เก็บผักหื้อเอาตึงเครือ เก็บบ่าเขือหื้อเอาตึงขวัน .....
3. จะหาบก็อาย จะสะพายก็หนัก .....
4. กั้นน้ำบ่หนา ปู้ปាប់ซ้อน
กั้นแก้งบอน มันจ้างคั่นนอกกลืน .....
5. กล้วยก้าง่าม ง่ามก้ากกล้วย .....
6. ของกินล่ำอยู่ตีคนมัก ของฮักอยู่ตีคนเปิงใจ .....
7. อดส้มไว้กินหวาน อดसानได้ซ้างาม .....
8. บ่ตีกินก่อนตาน บ่ตีมานก่อนแต่ง .....
9. จีพริกต้องมีครู จีปู้ต้องมีลาย .....
10. จะไปเอาคนตำบอดมานำตาง
จะไปเอาคนตำฟางมาแบกไม้แคร่ .....

แนวคำตอบกิจกรรมชุดที่ 3

ให้นักเรียนเลือกสำนวนไทยที่มีความหมายตรงกับสำนวนพื้นบ้าน
แล้วนำไปเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

อดเปรี้ยวไว้กินหวาน

ข่มเขาโคชินให้กลืน

หญ้าชิงสุกก่อนห่าม

เผื่อเหลือเผื่อขาด

หน้าหน้าไฟ

จนแล้วไม่เจียม

เหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ

ศิษย์มีครู

คุณดูที่การกระทำ ดูผู้นำดูที่การเสียสละ

สำนวนพื้นบ้าน

1. จิ้นสองหน้าเซียง
2. เก็บผักหื้อเอาตึงเครือ เก็บบ่าเขือหื้อเอาตึงขวัน
3. จะหาบก็อาย จะสะพายก็หนัก
4. กั้นน้ำป่หนา ปู่ปាប់ซ้อน
กั้นแก่งบอน มันจ้างคั่นนอกกลืน
5. กล้วยกำง่าม ง่ามกำกล้วย
6. ของกินล้าอยู่ตีคนมั่ง ของฮักอยู่ตีคนเปิงใจ
7. อดส้มไว้กินหวาน อดसानได้ซ้างาม
8. บ่ตีกินก่อนตาน บ่ตีมานก่อนแต่ง
9. จีพริกต้องมีครู จีปูต้องมีลาย
10. จะไปเอาคนตำบอดมานำตาง
จะไปเอาคนตำฟางมาแบกไม้แคร่

สำนวนไทย

- หน้าหน้าไฟ
เผื่อเหลือเผื่อขาด
เหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ
จนแล้วไม่เจียม
น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
ข่มเขาโคให้กลืนหญ้า
อดเปรี้ยวไว้กินหวาน
ชิงสุกก่อนห่าม
ศิษย์มีครู
คุณที่การกระทำ
ดูผู้นำที่การเสียสละ

แบบฝึกชุดที่ 4
สำนวนเกี่ยวกับการประพடுத்தน

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ย้ำมเก่ากินตับกบ เสือบ่ขบบ่ฮู้สึกตัว

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : เคยชินกินตับกบ เสือไม่กัดไม่รู้สึกตัว

คำแปล :	ย้ำมเก่า	แปลว่า	เคยชิน
	กิน	แปลว่า	กิน
	ตับ	แปลว่า	ตับ
	บ่	แปลว่า	ไม่
	ฮู้	แปลว่า	รู้
	ตัว	แปลว่า	ตน ตนเอง ตัวตน
	ขบ	แปลว่า	กัด

แปลความ คนที่เคยชินกับการกินตับกบเป็นประจำก็จะไม่รู้รสชาติของอาหารชนิดอื่น ถ้าเสือไม่กัดเราก็จะไม่ว่าถูกเสือกัด

ตีความ เราควรลองทำสิ่งอื่น ๆ ที่แตกต่างจากสิ่งที่เคยทำอยู่เป็นประจำ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : กิดว่าตัวหลวกคือคนง่าว กิดว่าตัวง่าวคือคนหลวก
 แปลเป็นภาษาไทยกลาง : คิดว่าตัวเองฉลาดคือคนโง่ คิดว่าตัวเองโง่คือคน

ฉลาด

คำแปล : กิด   แปลว่า   คิด
                  หลวก   แปลว่า   ฉลาด
                  คนง่าว   แปลว่า   คนโง่

แปลความ   คนที่คิดว่าตัวเองฉลาดคือคนโง่ ส่วนคนที่คิดว่าตัวเองโง่คือคน
 ฉลาด

ตีความ   ควรศึกษาหาความรู้ให้แก่ตนเองอยู่เสมอ อย่าหยุดศึกษาหา
 ความรู้ให้แก่ตนเอง เพราะคิดว่าตนเองฉลาดแล้ว

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : เกิดเป็นคนหือมีนต่ากว้างกว้าง ผ่อหนตางไปไกไก

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : เกิดเป็นคนให้ลี้มต่ากว้างกว้าง ดูหนตางไปไกลไกล

คำแปล :	ผ่อ	แปลว่า	ดู
	ไก	แปลว่า	ไกล
	หือ	แปลว่า	ให้
	หนตาง	แปลว่า	หนตาง
	มีนต่า	แปลว่า	ลี้มต่า

แปลความ เกิดมาเป็นคนให้ลี้มตามองอะไรให้กว้างไกล มองดูหนตางไปไกล ๆ

ตีความ คนเราต้องมองการณ์ไกล พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ให้รอบคอบ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ปากหวานกันส้ม ตางในขมเหมือนป่าแค้วง

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ปากหวานกันเปรี้ยว ภายในขมเหมือนมะเขือพวง

คำแปล : ตางใน แปลว่า ภายใน
ป่าแค้วง แปลว่า มะเขือพวง

แปลความ พูดจาไพเราะแต่ภายในจิตใจกลับคิดร้าย

ตีความ อย่าหลงเชื่อหรือไว้ใจคนจากคำพูดที่ไพเราะ ควรพิจารณาจากจิตใจที่อยู่ภายใน

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : แก่นตำตัวขวกออก เอาแก่นปากอกเข้ายัด

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ดวงตาตนเองควักออก เอาลูกมะกอกเข้ายัด

คำแปล :   แก่นตา   แปลว่า   ดวงตา
                  แก่น   แปลว่า   ลูกหรือผลใช้กับสิ่งที่มีลักษณะกลม
    เช่น ผลไม้ หรือไข่
                  ปากอก   แปลว่า   มะกอก

แปลความ   ควักดวงตาของตนเองออกแล้วเอาลูกมะกอกยัดเข้าไปแทน

ตีความ   ให้รู้จักพิจารณาว่าสิ่งใดมีประโยชน์หรือมีคุณค่ามากกว่ากัน

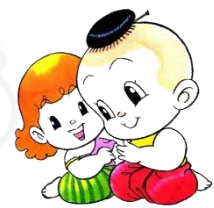
สำนวนภาษาพื้นบ้าน : คนหลับลูกเจ้า กินผักตางปาย

คนหลับลูกขวย กินผักตางเก้า

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : คนตื่นเช้ากินผักทางยอด คนตื่นสายกินผักทาง

โคนต้น

คำแปล :	ลูกเจ้า	แปลว่า	ตื่นเช้า
	ลูกขวย	แปลว่า	ตื่นสาย
	กิน	แปลว่า	กิน รับประทาน
	ตางปาย	แปลว่า	ทางยอด
	ตางเก้า	แปลว่า	ทางโคนต้น

แปลความ คนที่นอนตื่นเช้าจะได้กินผักส่วนที่เป็นยอดอ่อน ส่วนคนที่นอนตื่นสายจะได้กินผักส่วนที่อยู่โคนต้น

ตีความ ไม่ควรนอนตื่นสาย ให้รีบลงมือทำสิ่งอื่น ๆ ก่อนคนคนอื่น

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ใครขี่ล่นหาซอน ใครนอนล่นหาสาท

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : อยากขี่วิ่งหาซอน อยากนอนวิ่งหาเสื่อ

คำแปล :	ใคร่	แปลว่า	อยาก	ต้องการ
	ล่น	แปลว่า	วิ่ง	
	สาท	แปลว่า	เสื่อ	

แปลความ อยากจะถ่ายอุจจาระรีบวิ่งหาซอนไม้ อยากจะนอนหลับรีบวิ่งหาเสื่อ

ตีความ การไม่เตรียมการไว้ล่วงหน้าหรือขาดการวางแผนจะทำให้งานเสียหายหรือเกิดความล่าช้า

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ใครู้หื้อถาม ใคร่งามหื้อแต่้ม

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : อยากรู้ให้ถาม อยากสวยให้แต่ง

คำแปล : ใครู้   แปลว่า   อยากรู้
                   ใคร่งาม   แปลว่า   อยากสวย อยากงาม
                   หื้อ   แปลว่า   ให้
                   แต่้ม   แปลว่า   แต่ง เสริมสวย

แปลความ   อยากได้ความรู้ก็ให้ถามจากผู้รู้ อยากสวยก็ให้รู้จักเสริมสวย

ตีความ   หากอยากได้หรืออยากเป็นอย่างไรก็ให้ทำอย่างนั้น

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ปัตันนั้งจะไปฟังเหยียดแข้ง
 แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ไม่ทันนั้งอย่ารีบเหยียดแข้ง
 คำแปล :   ปัตัน   แปลว่า   ไม่ทัน
                   จะไปฟัง   แปลว่า   อย่ารีบ

แปลความ   ยังไม่ทันนั้งอย่าเพิ่งรีบเหยียดขา
ตีความ   อย่ารีบคุยโม้หรือโอ้อวดก่อนที่จะลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : จะไปอยู่คนเดียว จะไปเที่ยวเป็นหมู่
จะไปอู้กันดั่ง จะไปฟังกำส่อ

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : อย่าอยู่คนเดียว อย่าเดินเป็นกลุ่ม
อย่าพูดกันเสียงดัง อย่าฟังคำพูดขุยง

คำแปล :   จะไป   แปลว่า   อย่า
                  เดี่ยว   แปลว่า   เดิน
                  อู้   แปลว่า   พูด
                  เป็นหมู่   แปลว่า   กลุ่ม หมู่คณะ
                  กำส่อ   แปลว่า   คำพูดขุยง

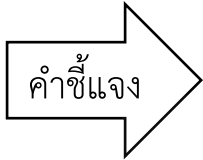

แปลความ   อย่าอยู่คนเดียว อย่าเดินเป็นกลุ่ม อย่าพูดกันเสียงดัง
                          อย่าฟังคำพูดขุยง

ตีความ   ให้ระมัดระวังในการทำสิ่งต่าง ๆ

กิจกรรมชุดที่ 4

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแปลความหมายสำนวนพื้นบ้านที่ขีดเส้นใต้เป็นภาษาไทยกลาง แล้วบอกความหมายให้ถูกต้อง

1. จะไปอยู่คนเดียว จะไปเดี่ยวเป็นหมู่ จะไปอุ้งกันดัง จะไปฟังก่ำส่อ

ความหมายของคำ.....
 .....
 .....

2. บตันนั่งจะไปฟิงเหยียดแข็ง

ความหมายของคำ : .....
 .....
 .....

3. ใครฮื้อถาม ใครงามหื้อแต่้ม

ความหมายของคำ.....
 .....
 .....

4. ใครซึลุ่นหาซอน ใครนอนลุ่นหาสาด

ความหมายของคำ.....
 .....
 .....

5. คนหลับลูกเจ้า กินผักต่างป้าย คนหลับลูกขวย กินผักต่างเก้า

ความหมายของคำ : .....
.....
.....

6. แก่นตำตัว ขวักออก เอาแก่นป่า ออกเข้า ยัด

ความหมายของคำ .....
.....
.....

7. ปากหวาน กันส้ม ต่างใน ชมเหมือน ป่า แคว้ง

ความหมายของคำ : .....
.....
.....

8. ย้าย เก้า กิน ตับ กบ เสียบ ขบ บู้ สี กั่ว

ความหมายของคำ : .....
.....
.....

9. กิดว่าตัวหลิวกคือคนง่าว กิดว่าตัวง่าวคือคนหลิวก

ความหมายของคำ : .....

.....

.....

10. เกิดเป็นคนหือมีนตักกว้างกว้าง ผ่อหนตางไปไกไก

ความหมายของคำ : .....

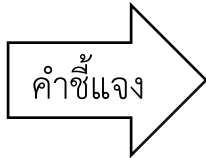
.....

.....

ทำได้ไหม..... ไม่ยากเลย

แนวการตอบกิจกรรมชุดที่ 4

ให้นักเรียนแปลความหมายสำนวนพื้นบ้านที่ขีดเส้นใต้เป็นภาษาไทยกลาง แล้วบอกความหมายให้ถูกต้อง

1. จะไปอยู่คนเดียว จะไปเดี่ยวเป็นหมู่ จะไปอู้กันตั้ง จะไปฟังกำส่อ

ความหมายของคำ : เดี่ยว หมายถึง เดิน
 เป็นหมู่ หมายถึง กลุ่ม หมู่คณะ
 อู้ หมายถึง พุด
 กำส่อ หมายถึง คำยุแยง

2. บตันนั่งจะไปฟังเหยียดแข้ง

ความหมายของคำ : บตัน หมายถึง ไม่ทัน
 ไปฟัง หมายถึง ออย่ารีบ

3. ใครผู้หื้อถาม ใครงามหื้อแต่้ม

ความหมายของคำ : ใครผู้ หมายถึง อยากรู้
 ใครงาม หมายถึง อยากสวย อยากงาม
 หื้อ หมายถึง ให้

4. ใครชี้ล่นหาขอน ใครนอนล่นหาสาด

ความหมายของคำ : ล่น หมายถึง วิ่ง
 สาด หมายถึง เสื่อ

5. คนหลับลูกเจ้า กินผักตางปาย คนหลับลูกชวาย กินผักตางแก้ว

ความหมายของคำ :	ลูกเจ้า	หมายถึง	ตื่นเช้า
	ตางปาย	หมายถึง	ยอดอ่อน
	ลูกชวาย	หมายถึง	ตื่นสาย
	ตางแก้ว	หมายถึง	โคนต้น

6. แค้นตาตัวขวกออก เอาแค้นบ่ากอกเข้ายัด

ความหมายของคำ :	แค้นตา	หมายถึง	ดวงตา นัยน์ตา
	บ่ากอก	หมายถึง	มะกอก

7. ปากหวานก้นส้ม ตางในชมเหมือนป่าแคว้ง

ความหมายของคำ :	ตางใน	หมายถึง	ภายใน
	ป่าแคว้ง	หมายถึง	มะเขือพวง

8. ย้ายเก่ากินตับกบ เสียบขบปั้สู้สิกตัว

ความหมายของคำ :	ย้าย	หมายถึง	เคยตัว
	ปั้	หมายถึง	ไม่
	ตัว	หมายถึง	ตน ตนเอง ตัวตน
	ขบ	หมายถึง	กัด
	ปั้	หมายถึง	รู้

9. กิดว่าตัวหลิว๊กคือคนง่าว กิดว่าตัวง่าวคือคนหลิว๊ก

ความหมายของคำ :	กิด	หมายถึง	คิด
	หลิว๊ก	หมายถึง	ฉลาด
	คนง่าว	หมายถึง	คนโง่

10. เกิดเป็นคนหื้อมีนตำกว้างกว้าง ฝ่อหนตางไปไ่ไ่

ภาษาไทยกลาง : เกิดเป็นคนลืมตาให้กว้าง ดูหนทางให้ยาวไกล

ความหมายของคำ :	หื้อ	หมายถึง	ให้
	มีนตำ	หมายถึง	ลืมตา
	ฝ่อ	หมายถึง	ดู
	หนตาง	หมายถึง	หนทาง

ทำได้ไหม..... ไม่ยากเลย

แบบฝึกชุดที่ 5
สำนวนเกี่ยวกับการพูดจา

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ว่าหื้อเป็นบ่ชวามง่อนตัว

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ว่าให้ผู้อื่นไม่กล้าทำยทอยตัวเอง

คำแปล : หื้อ แปลว่า ให้
บ่ แปลว่า ไม่
ชวาม แปลว่า กล้าใช้มือความหาหรือสัมผัสใน
ที่มีดหรือที่มองไม่เห็น
ง่อน แปลว่า ทำยทอย
ตัว แปลว่า ตัวเอง

แปลความ ว่าให้แต่ผู้อื่นแต่ไม่กล้าทำยทอยของตัวเอง

ตีความ อย่าว่าหรือตำหนิผู้อื่นโดยไม่ได้ดูว่าตนเองก็เป็นเช่นนั้น

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : คนง่าวได้จำ หม้อแกงหนาได้เดือด

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : คนโง่ได้พูด หม้อแกงหนาได้เดือด

คำแปล :   ง่าว   แปลว่า   โง่
                  จำ   แปลว่า   พูด
                  หม้อแกง   แปลว่า   หม้อแกง

แปลความ   กว่าที่คนโง่จะพูดออกมาต้องใช้เวลาในการเรียบเรียง เหมือนกับ

หม้อที่ทำจากวัสดุที่มีความหนากว่าน้ำจะเดือดต้องใช้เวลาานาน

ตีความ   สติปัญญาของคนสามารถพิจารณาได้จากปฏิภาณไหวพริบใน
                          การพูด

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : คนจะดี ดีเมื่อผ้าอ้อมปอก

คนจะวอก มันตึงวอกเต้าต่าย

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : คนจะดี ดีตั้งแต่ผ้าอ้อมพันกาย

คนจะโกหก มันก็จะโกหกจนกระทั่งตาย

คำแปล : ผ้าอ้อมปอก แปลว่า ผ้าอ้อมที่ใช้พันตัวทารก

คนวอก แปลว่า คนโกหก

เต้าต่าย แปลว่า จนกระทั่งตาย

แปลความ คนจะดีมักจะดีตั้งแต่เป็นทารกที่มีผ้าอ้อมพันตัว คนจะโกหกก็จะโกหกไปจนกระทั่งตาย

ตีความ นิสัยหรือพฤติกรรมของคนเปลี่ยนแปลงได้ยาก

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ปากเป็นลม เป็นปมแก้ยาก

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ปากเป็นลม เป็นปมแก้ยาก

คำแปล : ปากเป็นลม แปลว่า พุดมากจนเกินไป
 ปม แปลว่า ปม เนื้อที่เป็นปมขึ้นตามตัว
 ขอดของผ้าหรือเชือก

แปลความ การพุดมากจนเกินไปเป็นปมที่แก้ได้ยาก

ตีความ การพุดมากจนเกินไปอาจทำให้เกิดปัญหาที่แก้ไขได้ยาก

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ก็น่าจะมัด บ่ต้องมัดด้วยป้อ

กำปากกำคอ มัดกันก็ได้

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : เมื่อจะมัดไม่ต้องมัดด้วยเชือกปอ คำพูดมัดกันก็ได้

คำแปล : ก็น่า   แปลว่า   เมื่อ หากว่า

ป้อ   แปลว่า   เชือกปอ

กำปากกำคอ แปลว่า   คำพูด

แปลความ   เมื่อจะมัดใจคนไม่จำเป็นต้องมัดด้วยเชือกปอแต่คำพูดก็สามารถมัดใจได้

ตีความ   คำพูดสามารถสร้างมิตรภาพที่แน่นแฟ้นให้เกิดขึ้นได้

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : อุ้หื้อเป็นฮัก ยากนักจักหวัง
 อุ้หื้อเป็นจ้ง กำเดี่ยวก่อได้

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : พุดให้คนอื่นรัก ยากมากที่จะหวัง
 พุดให้คนอื่นเกลียดชัง ประเดี้ยวเดี้ยวก็ได้

คำแปล :
 อุ้   แปลว่า   พุด
 หื้อ   แปลว่า   ให้
 ฮัก   แปลว่า   รัก
 จ้ง   แปลว่า   เกลียดชัง
 กำเดี่ยว   แปลว่า   ประเดี้ยวเดี้ยว ครั้งเดียว หนเดียว

แปลความ   การที่จะพุดให้คนอื่นรักเป็นสิ่งที่ยาก แต่การที่จะพุดให้คนอื่น
 เกลียดชัง ทำประเดี้ยวเดี้ยวก็ได้

ตีความ   การที่จะทำให้คนอื่นรักทำได้ยากกว่าการทำให้คนอื่นเกลียดชัง

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : กำจำหอมเป็ดเปียงดอกไม้ ยามบิตจากขั้วมาดม

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : คำพูดหอมเหมือนดอกไม้ ยามปลิดจากขั้วมาดม

คำแปล :   กำจำ   แปลว่า   คำพูด
                   เป็ดเปียง   แปลว่า   เสมอ เหมือน เท่ากับ ประหนึ่ง
                   บิต   แปลว่า   ปลิด ทำให้หลุดจากที่
                   ขั้ว   แปลว่า   ขั้ว

แปลความ   คำพูดที่ไพเราะเหมือนดอกไม้ยามที่ปลิดจากขั้วมาดม

ตีความ   คำพูดที่ไพเราะมักสร้างความพอใจให้แก่ผู้ฟัง

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : กำบดื่บ่ควรเอามาเล่า กำปางเก่าบ่ดีเอามายาย
 แปลเป็นภาษาไทยกลาง : คำพูดไม่ดีไม่ควรเอามาเล่า คำพูดเก่า ๆ ไม่ควร
 เอามาสาธยายเรียงร้อยคำ

คำแปล :	กำบดื่	แปลว่า	คำพูดที่ไม่ดี
	บ่	แปลว่า	ไม่
	กำปางเก่า	แปลว่า	คำพูดเก่า ๆ
	บ่ดีเอามายาย	แปลว่า	ไม่ควรเอามาสาธยาย

แปลความ คำพูดที่ไม่ดีหรือไม่จริงไม่ควรนำมาเล่าต่อ คำพูดเก่า ๆ หรือ
 เรื่องเก่า ๆ ไม่ควรนำมาสาธยาย

ตีความ ไม่ควรรื้อฟื้นเรื่องที่ได้ดีหรือเรื่องที่จบไปแล้วขึ้นมาอีก

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ชี้นักหมาบ่กิน

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : ชี้นักหมาไม่กิน

คำแปล :	ชี้นัก	แปลว่า	ชี้นัก
	บ่	แปลว่า	ไม่
	กิน	แปลว่า	กิน

แปลความ ชี้นักหมาจะไม่กิน

ตีความ การทำอะไรเกินพอดีย่อมไม่มีใครชอบ

สำนวนภาษาพื้นบ้าน : ใครหื้อเป็นฮัก หื้ออู้ปากหวาน

ใครไปใคร่สาน หื้อถามคนเฒ่าคนแก่

แปลเป็นภาษาไทยกลาง : อยากให้คนอื่นรักให้พูดจาไพเราะ อยากสานให้

ถามคนเฒ่าคนแก่

คำแปล :	ใครหื้อ	แปลว่า	อยากให้
	ฮัก	แปลว่า	รัก
	อู้	แปลว่า	พูด
	ใครไปใคร่สาน	แปลว่า	อยากสาน

แปลความ   อยากให้คนอื่นรักต้องรู้จักพูดจาให้ไพเราะอ่อนหวาน อยากจะ
สานอะไรเป็นให้ถามคนเฒ่าคนแก่

ตีความ   การพูดจาไพเราะอ่อนหวานย่อมเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วไป

กิจกรรมชุดที่ 5

คำชี้แจง

ให้นักเรียนนำสำนวนพื้นบ้านที่กำหนดให้เติมลงในสถานการณ์
ให้เหมาะสมและถูกต้อง

สำนวนพื้นบ้าน

1. ใครหื้อเป็นฮัก หื้ออู้ปากหวาน ใครไปใคร่สาน หื้อถามคนเฒ่าคนแก่
2. ชี้นักหมาบกิน
3. กำบตีบควรเอามาเล่า กำปางเก่าบตีเอามาขาย
4. กำจำหอมเป็ดเปียงดอกไม้ ยามบิตจากขวัญมาดม
5. อู้ฮื้อเป็นฮัก ยากนักจักหวัง อู้หื้อเป็นจ้ง กำเดียวก่อได้
6. กั้นว่าจะมัด บ่ต้องมัดด้วยป้อ กำปากกำคอ มัดกั้นก็ได้
7. ปากเป้นลม เป้นปมตีแก๊ยาก
8. คนจะดี ดีเมื่อผ้าอ้อมป้อก คนจะวอก มันตึงวอกเต้าต่าย
9. คนง่าวได้จำ หม้อแกงหนาได้เดือด
10. ว่าหื้อเป็นบ่ชวามง่อนตัว

1. ต้นกล้าเป็นคนที่ชอบว่าให้กึ่งนางโดยไม่ดูตัวเอง จนกึ่งนางรำคาญแล้วจะตอบกลับไปว่า ..... จากนั้นกึ่งนางก็เดินหนีไป
2. สุพจน์เป็นคนเก่ง มีความสามารถแต่มักจะไม่รับฟังความคิดเห็น หรือให้โอกาสคนอื่น แต่ชิวินเป็นคนที่มีความรู้น้อย เมื่อได้พูดชิวินจะพูดกินใจมาก ดังที่ว่า
.....
.....

3. สมหญิง สมฤดี สมหทัย เป็นเพื่อนรักกัน สมหญิงเป็นคนดี มีความสามารถ สมฤดีเป็นคนชอบพูดโกหกเสมอ สมหทัยมักจะพูดว่าให้สมฤดีเสมอว่า.....
..... ทำให้สมฤดีรู้สึกไม่พอใจ
4. เด็กคนนี้ ..... จริง ๆ เวลาพูดไม่คิด
ทำให้คนอื่นเข้าใจผิด
5. พ่อแม่สอนลูกเสมอว่า .....
ไม่ว่าจะพูดอะไร ควรพูดด้วยความจริงใจต่อผู้อื่น
6. สุดาเป็นคนที่ปากจัด ชอบด่าทอคนอื่น แม่จะสอนสุดาเสมอว่า .....
..... ไปอยู่ที่ไหนควรพูดจาให้ไพเราะ สุภาพ
อ่อนหวาน
7. ถ้าเราพูดจาไพเราะอ่อนหวาน ก็มีคนรักคนชอบ ดังที่ว่า .....
8. ชรินทร์ชอบนำเรื่องของคนอื่นมาพูดในทางเสียๆ หายๆ ชัยวัฒน์จึงบอกชรินทร์ว่า
.....
เพราะจะทำให้ผู้อื่นเสียหาย
9. กุ๊กไก่ชอบพูดโอ้อวดตัวเองว่า เก่ง มีความสามารถทำได้ทุกอย่าง แต่ในทาง
กลับกัน กุ๊กไก่ทำไม่ได้เหมือนอย่างที่พูด ดังที่ว่า.....
10. พ่อแม่สอนลูกๆ เสมอว่า ให้พูดจาไพเราะอ่อนหวาน รู้จักวางตัวให้เหมาะสม
และถ้าอยากรู้เรื่องจักสาน หรือเรื่องทั่วไปให้ปรึกษาผู้สูงวัย ดังสำนวน
ที่ว่า .....
เพราะคนแก่มีความรู้มีประสบการณ์มาก่อน

แนวคำตอบกิจกรรมชุดที่ 5

คำชี้แจง

ให้นักเรียนนำสำนวนพื้นบ้านที่กำหนดให้เติมลงในสถานการณ์ให้เหมาะสมและถูกต้อง

สำนวนพื้นบ้าน

1. ใครหือเป็นฮัก หือฮู้ปากหวาน ใครไปใคร่สถาน หือถามคนเฒ่าคนแก่
2. ชู้หนักหมาบกิน
3. กำปตีบควรเอามาเล่า กำป้างกำปตีเออมายาย
4. กำจำหอมเป็ดเปียงดอกไม้ ยามบิตจากขวันมาดม
5. ฮู้ฮือเป็นฮัก ยากนักจักหวัง ฮู้หือเป็นจ้ง กำเดียวก่อได้
6. กั้นว่าจะมัด บ่ต้องมัดด้วยป้อ กำปากกำคอ มัดกั้นก็ได้
7. ปากเป้นลม เป้นปมตีแก๊ยาก
8. คนจะตี ดีเมื่อผ้าอ้อมป้อก คนจะวอก มันตึงวอกเต้าต่าย
9. คนง่าวได้จำ หม้อแกงหนาได้เดือด
10. ว่าหือเป็นบ่ชวามง่อนตัว

1. ตันกล้าเป็นคนที่ชอบว่าให้กุงนางโดยไม่ดูตัวเอง จนกุงนางรำคาญแล้วจะตอบกลับไปว่า **ว่าหือเป็นบ่ชวามง่อนตัว** จากนั้นกุงนางก็เดินหนีไป
2. สุปจน์เป็นคนเก่ง มีความสามารถแต่มักจะไม่รับฟังความคิดเห็น หรือให้โอกาสคนอื่น แต่ชีวินเป็นคนที่มีความรู้่น้อย เมื่อได้พูดชีวินจะพูดกินใจมาก ดังที่ว่า **คนง่าวได้จำ หม้อแกงหนาได้เดือด**

3. สมหญิง สมฤดี สมหทัย เป็นเพื่อนรักกัน สมหญิงเป็นคนดี มีความสามารถ สมฤดีเป็นคนชอบพูดโกหกเสมอ สมหทัยมักจะพูดว่าให้สมฤดีเสมอว่า **คนจะดี ดีเมื่อผ้าอ้อมปอก คนจะวอก มันตึงวอกเต้าตาย** ทำให้สมฤดีรู้สึกไม่พอใจ
4. เด็กคนนี้ **ปากเป็นลม เป็นปมดีแก๊ยาก** จริง ๆ เวลาพูดไม่คิด ทำให้คนอื่นเข้าใจผิด
5. พ่อแม่สอนลูกเสมอว่า **กินว่าจะมัด บ่ต้องมัดด้วยป้อ กำปากกำคอ มัดกันก็ได้** ไม่ว่าจะพูดอะไร ควรพูดด้วยความจริงใจต่อผู้อื่น
6. สุกดาเป็นคนที่ปากจัด ชอบด่าทอคนอื่น แม่จะสอนสุกดาเสมอว่า **อู้อือเป็นฮัก ยาก นักจักหวัง อู้อือเป็นจ้ง กำเดียวก่อได้** ไปอยู่ที่ไหนควรพูดจาให้ไพเราะ สุภาพ อ่อนหวาน
7. ถ้าเราพูดจาไพเราะอ่อนหวาน ก็มีคนรักคนชอบ ดังที่ว่า **กำจำหอมเป็ดเปียงดอกไม้ ยามบิตจากขวันมาคม**
8. ชรินทร์ชอบนำเรื่องของคนอื่นมาพูดในทางเสียๆ หายๆ ชัยวัฒน์จึงบอกชรินทร์ว่า **กำบ่ดีบ่ควรเอามาเล่า กำปางเก่าบ่ดีเอามาขาย** เพราะจะทำให้ผู้อื่นเสียหาย
9. กุ๊กไก่ชอบพูดโอ้อวดตัวเองว่า เก่ง มีความสามารถทำได้ทุกอย่าง แต่ในทางกลับกัน กุ๊กไก่ทำไม่ได้เหมือนอย่างที่พูด ดังที่ว่า **ขึ้นักหมาบ่กิน**
10. พ่อแม่สอนลูก ๆ เสมอว่า ให้พูดจาไพเราะอ่อนหวาน รู้จักวางตัวให้เหมาะสม และถ้าอยากมีความรู้เรื่องจักสาน หรือเรื่องทั่วไปให้ปรึกษาผู้สูงวัย ดังสำนวนที่ว่า **ใคร่หื้อเป็นฮัก หื้ออู้อือปากหวาน ใคร่ไปใคร่สาน หื้อถามคนเฒ่าคนแก่** เพราะคนแก่มีความรู้มีประสบการณ์มาก่อน

แบบทดสอบหลังเรียน (Post-test)

เรื่อง ความสามารถในการอ่านตีความสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับหน้าข้อที่ถูกต้อง (10 คะแนน)

1. “ปากหวานกันสั้ม ตางในชมเหมือนบ่าแคว้ง” บอกลักษณะการกระทำของคนในข้อใด
  - ก. คนที่ชอบกินของรสชาติเปรี้ยว
  - ข. คนที่ชอบกินของรสชาติหวาน
  - ค. คนที่พูดไพเราะะ จิตใจงดงาม
  - ง. คนที่พูดไม่ตรงกับจิตใจภายใน

2. “คนจะดี ดีเมื่อผ้าอ้อมบ่อก” สำนวนนี้มีจุดมุ่งหมายตรงกับข้อใด
  - ก. คนดีซื้อผ้าอ้อม
  - ข. คนดีขายผ้าอ้อม
  - ค. คนดีเมื่อตอนแก่ชรา
  - ง. คนดีตั้งแต่เป็นทารกที่มีผ้าอ้อมพันตัว

3. “หม้อแกงหนาได้เดือด” คำว่า **เดือด** ในสำนวนนี้ หมายถึงอะไร
  - ก. โกรธ
  - ข. น้ำเดือด
  - ค. แกงเดือด
  - ง. คนตม้ น้ำแกงให้เดือด

4. สำนวนใดมีความหมายตรงกับการดำรงชีวิตที่ลำบากยากจน

- ก. ปาลูกปาทหลานเป็นหนี้เป็นซ้ำ
- ข. เอาตัวไปไฮ้เหยียพ่อง
- ค. อยากมีหื้อหมั่นก้า
- ง. เมื่อป้อแม่มี

5. ข้อใดมีความหมายตรงกับคำว่า “งำมก้ำกล้วย”

- ก. ไม้งำมค้ำตันกล้วย
- ข. ตันกล้วยค้ำไม้งำม
- ค. ไม้งำมและตันกล้วยไม่ต้องค้ำกัน
- ง. ตันกล้วยไม่ต้องอาศัยไม้งำมช่วยรับน้ำหนัก

6. คำว่า “ซ้า” เป็นภาษาพื้นเมืองภาคเหนือมีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ตะปู
- ข. ตะกร้อ
- ค. ตะกร้า
- ง. ตะโกน

7. คำว่า “ย้าม” เป็นภาษาพื้นบ้านภาคเหนือ มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. เคยทำ
- ข. เคยชิน
- ค. เคยกิน
- ง. เคยเห็น

8. คำว่า “แมงป่อง” เป็นภาษาพื้นบ้านภาคเหนือหมายถึงอะไร

- ก. ผักบู้ง
- ข. ตัวหนอนบู้ง
- ค. แมงเต่าทอง
- ง. กระจ่ายกินผักบู้ง

9. “น้ำฮ้อนป่าปาย” สำนวนนี้มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. น้ำเย็นปลามารวมกัน
- ข. น้ำเย็นปลาวายน้ำหนี
- ค. น้ำร้อนปลามารวมกัน
- ง. น้ำร้อนปลาวายน้ำหนี

10. “ซี้คร้าน” เป็นภาษาพื้นบ้านภาคเหนือ มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ขยัน
- ข. สุขภาพ
- ค. เกียจคร้าน
- ง. ประหยัด

เฉลยแบบทดสอบ
ก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)
เรื่อง ความสามารถในการอ่านตีความสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

เฉลยแบบทดสอบ

ก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

เรื่อง ความสามารถในการอ่านตีความสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

ก่อนเรียน (Pre-test)		หลังเรียน (Post-test)	
ข้อที่	คำตอบที่ถูกต้อง	ข้อที่	คำตอบที่ถูกต้อง
1	ข	1	ง
2	ง	2	ง
3	ค	3	ข
4	ก	4	ก
5	ก	5	ก
6	ค	6	ค
7	ข	7	ข
8	ง	8	ข
9	ง	9	ง
10	ข	10	ค

บทที่ 3

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ สรุปขั้นตอนและผลการศึกษาได้
ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน รายวิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ท23201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้น

2. การดำเนินการศึกษา

2.1 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้าน
ภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่
ตามลำดับขั้นตอนของนักวิชาการ คือ สุนันทา สุนทรประเสริฐ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ
หลักสูตรโรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ศึกษาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดและกิจกรรม
จุดประสงค์ตามหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา โครงสร้างคำอธิบายรายวิชา

2.1.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก
โดยศึกษาในเรื่องทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัด
กิจกรรมการเรียน การสอน และการสร้างสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน

2.1.3 กำหนดและคัดเลือกเนื้อหา โดยยึดการจัดเนื้อหาสาระ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามโครงสร้างรายวิชา และกำหนด
จุดประสงค์ในการพัฒนาแบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์
หลักสูตร

2.1.4 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี แนวทางในการสร้างแบบฝึกเพื่อใช้เป็นแนวทางใน
การสร้างแบบฝึกให้มีคุณภาพ

2.1.5 ออกแบบชุดแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2.1.6 ดำเนินการสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน จำนวน 1 เล่ม 5 แบบฝึก แบบฝึกละ 10 สำนวน ซึ่งได้แบ่งประเภทตามคุณวิจิตรมาตรา เพราะสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นเหนือ และวิถีชีวิตของภาคเหนือ ดังนี้

แบบฝึกชุดที่ 1 เกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

แบบฝึกชุดที่ 2 เกี่ยวกับการทำงาน

แบบฝึกชุดที่ 3 เกี่ยวกับการดำรงชีวิต

แบบฝึกชุดที่ 4 เกี่ยวกับการประเพณีดิน

แบบฝึกชุดที่ 5 เกี่ยวกับการพูดจา

2.1.7 นำแบบฝึกที่สร้าง เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พร้อมแบบประเมินคุณภาพของแบบฝึก เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจน ความถูกต้องของภาษา กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.1.8 ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1.9 ทำการปรับปรุงแบบฝึกเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 10 คน เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้แบบฝึก ต่อไป

จากนั้น ผู้ศึกษาได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก และให้นักเรียนจำนวน 10 คน ศึกษาเนื้อหาในแบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ เมื่อดำเนินการศึกษาจนครบในแต่ละแบบฝึกแล้ว ในแต่ละแบบฝึกจะมีกิจกรรมท้ายบทให้นักเรียนทำ รวมถึงแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้แบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคุณภาพ และความพึงพอใจของแบบฝึก

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1.1 ได้แบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ โดยการจัดทำเนื้อหาของสำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ จัดทำเป็น 5 แบบฝึก คือ เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม การทำงาน การดำรงชีวิต การประพุดิติน และการพุดจา

1.1.1 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนของนักวิชาการ คือ สุนันทา สุนทรประเสริฐ ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรโรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ศึกษาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดและกิจกรรม จุดประสงค์ตามหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา โครงสร้างคำอธิบายรายวิชา

2) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก โดยศึกษาในเรื่องทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการกิจกรรมการเรียน การสอน และการสร้างสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน

3) กำหนดและคัดเลือกเนื้อหา โดยยึดการจัดเนื้อหาสาระ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามโครงสร้างรายวิชา และกำหนดจุดประสงค์ในการพัฒนาแบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์หลักสูตร

4) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี แนวทางในการสร้างแบบฝึกเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกให้มีคุณภาพ

5) ออกแบบชุดแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

6) ดำเนินการสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย สารที่ 1 การอ่าน จำนวน 1 เล่ม 5 แบบฝึก แบบฝึกละ 10 สำนวน ซึ่งได้แบ่งประเภทตามคุณวิจิตรมาตรา เพราะสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นเหนือ และวิถีชีวิตของภาคเหนือ ดังนี้

แบบฝึกชุดที่ 1 เกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

แบบฝึกชุดที่ 2 เกี่ยวกับการทำงาน

แบบฝึกชุดที่ 3 เกี่ยวกับการดำรงชีวิต

แบบฝึกชุดที่ 4 เกี่ยวกับการประเพณี

แบบฝึกชุดที่ 5 เกี่ยวกับการพูดจา

7) นำแบบฝึกที่สร้าง เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พร้อมแบบประเมินคุณภาพของแบบฝึก เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจน ความถูกต้องของภาษา กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

8) ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

9) ทำการปรับปรุงแบบฝึกเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 10 คน เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้แบบฝึก ต่อไป

1.2 คุณภาพของแบบฝึก ในด้านเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ด้านกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ด้านภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และด้านความพึงพอใจของนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50

2. อภิปรายผล

ผลการสร้างแบบฝึก การสร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล สรุปได้ดังนี้

2.1 การสร้างแบบฝึก

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนของนักวิชาการ คือ สุนันทา สุนทรประเสริฐ ดังนี้

2.1.1 วิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะที่ทำการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียน ผลจากการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2 ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม

2.1.3 พิจารณาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดจากข้อ 1 โดยการสร้างแบบฝึก และเลือกเนื้อหาในส่วนที่สร้างแบบฝึกนั้นว่า จะทำเรื่องใดบ้าง กำหนดเป็นโครงเรื่องไว้

2.1.4 ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกจากเอกสารตัวอย่าง

2.1.5 ออกแบบชุดฝึกแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลายน่าสนใจ

2.1.6 ลงมือสร้างแบบฝึกในแต่ละชุด พร้อมทั้งข้อทดสอบก่อน และหลังเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้

2.1.7 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

2.1.8 นำไปทดลองใช้ แล้วบันทึกผล เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง

2.1.9 ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2.1.10 นำไปใช้จริง และเผยแพร่ต่อไป

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

พบว่า ผลประเมินคุณภาพของแบบฝึกด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม และด้านภาษาของแบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.60$, $S.D = 0.40$ ซึ่งสอดคล้องกับกิตติยาพร เนื้ออ่อน (2551, น.57-67) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะนั้นรูปแบบเป็นสิ่งสำคัญในการจูงใจให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ แบบฝึกจึงควรมีรูปแบบที่หลากหลาย มิใช่แบบเดียวจะเกิดความจำเจ น่าเบื่อหน่าย ไม่ท้าทายให้อยากรู้ อยากลอง จึงขอเสนอรูปแบบของแบบฝึกที่เป็นหลักใหญ่ไว้ก่อน ส่วนผู้สร้างจะนำไปประยุกต์ใช้ ปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบอื่น ก็แล้วแต่เทคนิคของแต่ละคน ซึ่งจะเรียงลำดับจากง่ายไปยาก และยังสอดคล้องกับสุเทวี แก้วนิมิตดี (2547, น.40) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า ประโยชน์ของแบบฝึกทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น มีความเชื่อมั่น มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ นักเรียนสามารถใช้บททวนบทเรียน และเห็นความก้าวหน้า

ของตนเองด้วย ตลอดจนช่วยลดภาระการสอนของครู ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียน ทำให้ครูทราบจุดเด่นจุดด้อยของนักเรียนได้ชัดเจน อันเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

นอกจากนี้แบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ยังใช้สำนวนภาษาพื้นบ้านหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของคนพื้นบ้าน พื้นที่ พื้นถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียนทุกคน สำนวนพื้นบ้านเป็นภาษาพูด เป็นถ้อยคำที่เรียบเรียงจากการดำรงชีวิตจริง ให้มีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ ให้ขบคิด มีความหมายไม่ตรงตัว แต่ก็เข้าใจกัน ซึ่งสำนวนแต่ละสำนวน มีมูลเหตุการณให้เกิดสำนวนหลายมูลเหตุ ในแบบฝึกนี้ได้คัดเลือกสำนวนที่เกิดจากมูลเหตุที่เกี่ยวข้องกับ เรื่อง ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม การทำงาน การดำรงชีวิต การประพุดิติน และการพูดจา เมื่อทำกิจกรรมในแบบฝึกแล้ว นักเรียนสามารถพัฒนาการอ่านตีความของตนได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฬารัตน คนคง (2547) ยมนา ทองใบ (2550) พวง ผกา หลักเมือง (2552) ได้อธิบายสอดคล้องกันว่า มูลเหตุที่มาของการเกิดสำนวนไวด้ังนี้ สำนวน สุภาษิต คำพังเพย ล้วนมีที่มาจากสิ่งที่อยู่รอบตัวเราไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ ดอกไม้ ต้นไม้ สิ่งแวดล้อม ฟ้า อากาศ การกระทำ กิริยาอาการ ความประพุดิติ ระเบียบแบบแผนประเพณี ลัทธิศาสนา ความเชื่อ การละเล่น อาชีพ สวนต่างๆ ของร่างกาย และยารักษาโรค ล้วนเป็นที่มาของการเกิดสำนวน สุภาษิต คำพังเพย ทั้งสิ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 เวลาในการทำกิจกรรมที่ระบุไว้ในแบบฝึก สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมและความสามารถของผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนบางคนที่มีทักษะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

3.1.2 ก่อนสอน ครูควรอธิบายขั้นตอนการเรียนโดยใช้แบบฝึก ให้นักเรียนเข้าใจก่อนการดำเนินกิจกรรม

3.1.3 ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกนั้น เป็นการเรียนรู้ในลักษณะที่นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้ ถ้านักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมใดๆ ได้ หรือมีปัญหาขัดข้อง แนะนำให้นักเรียนควรถามครูผู้สอนว่า ที่ดำเนินการทำนั้นถูกต้องหรือไม่ เพื่อที่จะทำให้งิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัตินั้นไม่ผิดพลาด และไม่ต้องเสียเวลามาแก้ไขภายหลัง

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

3.2.1 ควรพัฒนาแบบฝึก เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

3.2.2 ควรพัฒนาแบบฝึกในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรรณิการ์ วิมลเกษม. (2528). การอ่านตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินผล. ใน ศักดา ปันเหนง เพชร. ภาษากับการสื่อสาร. ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์. (2559). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวิวัฒนาการปฏิบัติศาสตร์ เพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต*. (วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- กิตติยาพร เนื่ออ่อน. (2551). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- กุกยา แสงเดช. (2545). *แบบฝึกคู่มือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม่ค.
- โกชัย สาริกบุตร. (2521). *การอ่านขั้นใช้วิจารณ์ญาณ*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์.
- ขุนวิจิตรมาตรา. (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2539). *สำนวนไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- จิตรา สมพล. (2547). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- จุฬารณ คนคง. (2547). *ศึกษาวิเคราะห์สำนวนสุภาษิตคำพังเพยที่สะท้อนความเชื่อในเรื่องผี*. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ฉันทัส ทองชวย. (2534). *ภาษาและอักษรถิ่น(เนนภาคใต้)*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). *แบบฝึกหัดและแบบฝึกทักษะ*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.
- เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. (2542). *การอ่านตีความ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.

- ดวงมณี กันทะยอม. (2551). *การใช้แบบฝึกการคิดสร้างสรรค์ในการสอนเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพาณิชยการเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ปริศนา พลหาญ. (2549). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะหลักเกณฑ์ทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- พรวิภา ไชยสมคุณ. (2548). *การอ่าน*. เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พวงผกา หลีกเมือง. (2552). *การวิเคราะห์ลำนวนโวหารเชิงมโนทัศน์ในตำนานของลานนา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พงศ์เกษม สนธิไทย. (2550). *ภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- พงษ์ศักดิ์ พางาม. (2549). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- มัทนี ตุลยากร. (2533). *716 ลำนวนไทย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มานิต มานิตเจริญ. (2537). *พจนานุกรมไทย ฉบับของราชบัณฑิตยสถาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 13) กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- มาลินี ชาญศิลป์. (2540). *การอ่านและการตีความ*. ใน *ภาษาไทย 2*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). อรทัย วิลโลนธ และ อัจจิมา เกิดผล, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยมนา ทองใบ. (2550). *การศึกษาสำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ*. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลมุล จันทน์หอม. (2533). *วรรณกรรมท้องถิ่นล้านนา. ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูเชียงใหม่ สหวิทยาลัยล้านนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3, แก้ไขเพิ่มเติม). ฝ่ายเอกสารตำรา วิทยาลัยครู เชียงใหม่ สหวิทยาลัยล้านนา.
- วรสุดา บุญยโวโรจน์. (2536). *การพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ ในระดับประถมศึกษา เรื่องน่ารู้ สำหรับครูคณิตศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- วันเนา ยูเต็น. (2540). *สำนวนในภาษาไทย*. ปตตานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วัลภา ศศิวิมล. (2541). *การอ่านตีความ*. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2542). *การอ่านเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- สนิท ตั้งทวี. (2528). *ความรู้และทักษะภาษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). *เอกสารชุดปฏิรูปการเรียนรู้ของครูตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ*. ม.ป.ท.
- _____. (2547). *การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ สู่...การพัฒนาผู้เรียน*. ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- สุนีย์ สีนุเดชะ. (2523). *การอ่านและการตีความ*. ใน *ปกิณกะสำหรับครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ตอนปลายและมัธยมศึกษาทุกระดับ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันท์ สันติเดชา. (2547). *รายงานการใช้แบบฝึกเพื่อแก้ปัญหานักเรียนออกเสียงภาษาไทยไม่ถูกต้อง*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.
- สุเทวี แก้วนิมิตดี. (2547). *การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- อัมพา ปัญญาคำ. (2550). *การสร้างแบบฝึกทักษะการคูณโดยใช้การวิเคราะห์งานสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อารีญา หุตินทะ และนันทวัลย์ สุนทรภาระสถิตย์. (2557). *การอ่านตีความ*. ใน *การใช้ภาษาไทย*, 27-41. บายัน อิมสำราญ, บรรณาธิการ. นครปฐม: พี.เพรส.
- เอกฉัท จารุมณีชน. (2537). *ภาษาไทยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- William Eddie. (1986). *Reading in the Language Classroom*. London : Macmillan Publishers.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์ **วุฒิการศึกษา** ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปริญญาเอก ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ประสบการณ์ เป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาไทยและเป็นหัวหน้าภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. นางดารุณี วังหา **วุฒิการศึกษา** ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์ ครูชำนาญการพิเศษ (คศ. 3) อายุราชการ 19 ปี
3. นางสนทยา คำอ่อน **วุฒิการศึกษา** ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์ ครูชำนาญการพิเศษ (คศ. 3) อายุราชการ 18 ปี

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพของแบบฝึกโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ
สำหรับนักเรียนที่เรียนวิชา การอ่านเชิงวิเคราะห์
เรื่อง การตีความสำนวนพื้นบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ท23201
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นดังนี้

- 5   หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก
4   หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับดี
3   หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้
2   หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับปรับปรุง
1   หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับปรับปรุงอย่างยิ่ง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์					
2. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะกับวัยของผู้เรียน					
3. เนื้อหาช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน					
4. เนื้อหามีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน					
5. เนื้อหาให้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้					
ด้านกิจกรรม					
6. กิจกรรมการสอดคล้องกับจุดประสงค์					
7. กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา					
8. คำสั่งชัดเจนต่อการปฏิบัติ					
9. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียน					
10. กิจกรรมมีจำนวนเหมาะสมกับแบบฝึก					
11. กิจกรรมเหมาะสมกับระดับชั้น					
12. กิจกรรมทำให้มีความสามารถในการอ่านตีความ					
ด้านภาษา					
13. การแปลความหมายคำศัพท์ของสำนวนพื้นบ้านถูกต้อง					
14. การใช้ภาษาพื้นบ้าน					
15. การใช้ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัย					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
( )

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินคุณภาพของแบบฝึก

ผลการประเมินคุณภาพแบบฝึก

แบบประเมินคุณภาพแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ

สำหรับนักเรียนที่เรียนวิชา การอ่านเชิงวิเคราะห์

เรื่อง การตีความสำนวนพื้นบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ท23201

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

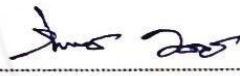
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นดังนี้

- 5   หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก
- 4   หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับดี
- 3   หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้
- 2   หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับปรับปรุง
- 1   หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับปรับปรุงอย่างยิ่ง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์		✓			
2. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะกับวัยของผู้เรียน			✓		
3. เนื้อหาช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน	✓				
4. เนื้อหามีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน			✓		
5. เนื้อหาให้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	✓				
ด้านกิจกรรม					
6. กิจกรรมการสอดคล้องกับจุดประสงค์		✓			
7. กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	✓				
8. คำสั่งชัดเจนต่อการปฏิบัติ	✓				
9. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน		✓			
10. กิจกรรมมีจำนวนเหมาะสมกับแบบฝึก			✓		
11. กิจกรรมเหมาะสมกับระดับชั้น		✓			
12. กิจกรรมทำให้มีความสามารถในการอ่านตีความ			✓		
ด้านภาษา					
13. การแปลความหมายคำศัพท์ของสำนวนพื้นบ้านถูกต้อง		✓			
14. การใช้ภาษาพื้นบ้าน		✓			
15. การใช้ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัย		✓			

ข้อเสนอแนะ

1. นวกำหนดของธนาคารเงินไปต้นรับผู้เรียน ควรกำหนดจำนวนที่มรรคว่า
จำนวนไทย เพราะช่วยให้ผู้เรียนมีความใฝ่หาเรียน
2. ในแผนผังแต่ละระดับควรมีกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ฝึกทักษะความหมาย ๆ กิจกรรม

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
(ผศ. ดร. วิมลพัชร์ อวดพิทย)
ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย

แบบประเมินคุณภาพแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ
สำหรับนักเรียนที่เรียนวิชา การอ่านเชิงวิเคราะห์
เรื่อง การตีความสำนวนพื้นบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ท23201
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นดังนี้

- 5 หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับดี
- 3 หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้
- 2 หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับปรับปรุง
- 1 หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับปรับปรุงอย่างยิ่ง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์	✓				
2. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะกับวัยของผู้เรียน	✓				
3. เนื้อหาช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน		✓			
4. เนื้อหามีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน	✓				
5. เนื้อหาให้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	✓				
ด้านกิจกรรม					
6. กิจกรรมการสอดคล้องกับจุดประสงค์	✓				
7. กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	✓				
8. คำสั่งชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติ	✓				
9. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียน	✓				
10. กิจกรรมมีจำนวนเหมาะสมกับแบบฝึก	✓				
11. กิจกรรมเหมาะสมกับระดับชั้น	✓				
12. กิจกรรมทำให้มีความสามารถในการอ่านตีความ	✓				
ด้านภาษา					
13. การแปลความหมายคำศัพท์ของสำนวนพื้นบ้านถูกต้อง	✓				
14. การใช้ภาษาพื้นบ้าน	✓				
15. การใช้ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัย	✓				

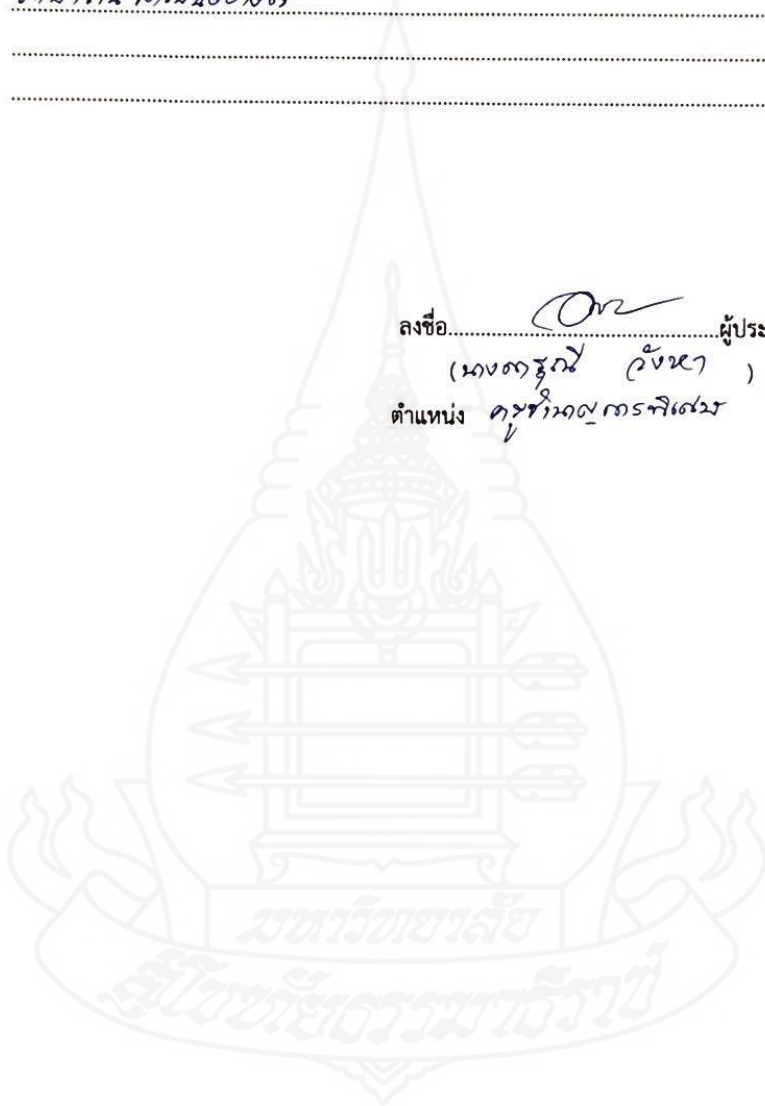
ข้อเสนอแนะ

แบบฝึก โดยให้ส่วนบนพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนาความสามารถในतरอ่านตีความ
เป็นแบบฝึกที่สื่อให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการอ่านตีความ และจับประเด็นประเด็น
กลับมาได้เป็นอย่างดี

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางศรสุดา อังษา)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

แบบประเมินคุณภาพแบบฝึกการอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ
สำหรับนักเรียนที่เรียนวิชา การอ่านเชิงวิเคราะห์
เรื่อง การตีความสำนวนพื้นบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ท23201
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นดังนี้

- 5 หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับดี
- 3 หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้
- 2 หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับปรับปรุง
- 1 หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับปรับปรุงอย่างยิ่ง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์		✓			
2. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะกับวัยของผู้เรียน	✓				
3. เนื้อหาช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน	✓				
4. เนื้อหามีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน	✓				
5. เนื้อหาให้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	✓				
ด้านกิจกรรม					
6. กิจกรรมการสอดคล้องกับจุดประสงค์	✓				
7. กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	✓				
8. คำสั่งชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติ	✓				
9. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียน		✓			
10. กิจกรรมมีจำนวนเหมาะสมกับแบบฝึก	✓				
11. กิจกรรมเหมาะสมกับระดับชั้น	✓				
12. กิจกรรมทำให้มีความสามารถในการอ่านตีความ	✓				
ด้านภาษา					
13. การแปลความหมายคำศัพท์ของสำนวนพื้นบ้านถูกต้อง	✓				
14. การใช้ภาษาพื้นบ้าน	✓				
15. การใช้ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัย	✓				

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

ลงชื่อ..... ..... ผู้ประเมิน
 (ทางการศึกษา ส่วน.....)
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

ผลการประเมินคุณภาพแบบฝึก

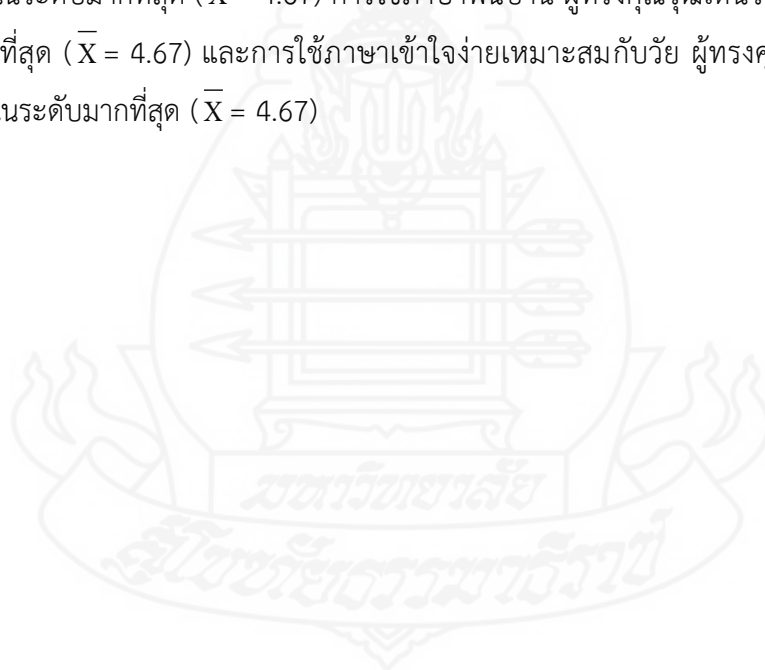
ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม และด้านภาษา ปรากฏดังตาราง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ คุณภาพ
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.33	0.58	มาก
2. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะกับวัยของผู้เรียน	4.33	1.15	มาก
3. เนื้อหาช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
4. เนื้อหามีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน	4.33	1.15	มาก
5. เนื้อหาให้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	5.00	0	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.53	0.48	มากที่สุด
ด้านกิจกรรม			
6. กิจกรรมการสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.67	0.58	มากที่สุด
7. กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	0	มากที่สุด
8. คำสั่งชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติ	5.00	0	มากที่สุด
9. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน	4.33	0.58	มาก
10. กิจกรรมมีจำนวนเหมาะสมกับแบบฝึก	4.33	1.15	มาก
11. กิจกรรมเหมาะสมกับระดับชั้น	4.67	0.58	มากที่สุด
12. กิจกรรมทำให้มีความสามารถในการอ่านตีความ	4.33	1.15	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.58	0.44	มากที่สุด
ด้านภาษา			
13. การแปลความหมายคำศัพท์ของสำนวนพื้นบ้าน ถูกต้อง	4.67	0.58	มากที่สุด
14. การใช้ภาษาพื้นบ้าน	4.67	0.58	มากที่สุด
15. การใช้ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัย	4.67	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.60	0	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.60	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า แบบฝึกหัดมีคุณภาพเหมาะสมกับ ผู้เรียนในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.40 เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าสิ่งที่เหมาะสมมากที่สุด ในด้านเนื้อหา เนื้อหาให้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และรองลงมาอีก ได้แก่ เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ด้านกิจกรรม กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการสอดคล้องกับจุดประสงค์ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และรองลงมาอีก ได้แก่ กิจกรรมมีจำนวนเหมาะสมกับแบบฝึก ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ด้านภาษา การแปลความหมายคำศัพท์ของสำนวนพื้นบ้านถูกต้อง ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) การใช้ภาษาพื้นบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และการใช้ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัย ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ภาคผนวก ง

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก

เรื่อง การตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย						
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน						
3	การนำเสนอน่าสนใจ						
4	รูปแบบนำเสนอ ตัวหนังสือชัดเจน						
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน						
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา						
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น						
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

( )

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก

เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	/					
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน	/					
3	การนำเสนอที่น่าสนใจ		/				
4	รูปแบบนำเสนอ ตัวหนังสือชัดเจน	/					
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน		/				
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		/				
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น		/				
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้		/				

ลงชื่อ..... ชัยวุฒิ หมื่นอาษา ผู้ประเมิน
(เด็กชายชัยวุฒิ หมื่นอาษา)

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก
เรื่อง การตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น
ของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	✓					
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน	✓					
3	การนำเสนอน่าสนใจ		✓				
4	รูปแบบน่าสนใจ ตัวหนังสือชัดเจน	✓					
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน		✓				
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		✓				
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น		✓				
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้		✓				

ลงชื่อ... เกียรติศักดิ์ รั้งประเสริฐ ผู้ประเมิน
(เด็กชายเกียรติศักดิ์ รั้งประเสริฐ)

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก
เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย		/				
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน	/					
3	การนำเสนอน่าสนใจ		/				
4	รูปแบบนำเสนอ ตัวหนังสือชัดเจน	/					
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน		/				
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		/				
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	/					
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้	/					

ลงชื่อ... พชรินทร์ เบญจศิริวัฒน์ ผู้ประเมิน
(เด็กชายณัฐชนนท์ เบญจศิริวัฒน์)

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก
เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นที่บ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นที่บ้านภาคเหนือ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น
ของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย		/				
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน	/					
3	การนำเสนอน่าสนใจ	/					
4	รูปแบบน่าสนใจ ตัวหนังสือชัดเจน		/				
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน		/				
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	/					
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	/					
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้	/					

ลงชื่อ..... น.ศิธา หนองน้อม .....ผู้ประเมิน
(เด็กชายทีธ หนองน้อม)

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก
เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย		/				
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน	/					
3	การนำเสนอน่าสนใจ		/				
4	รูปแบบนำเสนอ ตัวหนังสือชัดเจน		/				
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	/					
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	/					
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	/					
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้	/					

ลงชื่อ..... พงศพัทธ์ คำไหว..... ผู้ประเมิน
(เด็กชายพงศพัทธ์ คำไหว)

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก
เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	/					
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน		/				
3	การนำเสนอน่าสนใจ		/				
4	รูปแบบน่าสนใจ ตัวหนังสือชัดเจน		/				
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	/					
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		/				
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น		/				
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้		/				

ลงชื่อ..... **ศรัทธาภัทร ศรีวรรณ** ผู้ประเมิน
(เด็กชายศรัทธาภัทร ศรีวรรณ)

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก
เรื่อง การตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น
ของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	/					
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน	/					
3	การนำเสนอน่าสนใจ	/					
4	รูปแบบนำเสนอ ตัวหนังสือชัดเจน	/					
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	/					
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		/				
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น		/				
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้		/				

ลงชื่อ.....^{เด็กหญิง}.....^{วงษา}.....ผู้ประเมิน
(เด็กหญิงอัญชก วงษา)

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก
เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นที่บ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นที่บ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	✓					
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน		✓				
3	การนำเสนอน่าสนใจ		✓				
4	รูปแบบน่าสนใจ ตัวหนังสือชัดเจน	✓					
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	✓					
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		✓				
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น		✓				
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้	✓					

ลงชื่อ กานต์พิศน์ จอมมานพ ผู้ประเมิน
(เด็กหญิงกานต์พิชชา จอมมานพ)

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก
เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้ส่วนพื้นบ้านภาคเหนือ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น
ของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย		/				
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน		/				
3	การนำเสนอน่าสนใจ		/				
4	รูปแบบนำเสนอ ตัวหนังสือชัดเจน	/					
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	/					
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	/					
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น		/				
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้	/					

ลงชื่อ..... กัญสุต คำแปง ..... ผู้ประเมิน
(เด็กหญิงณัฐศดา คำแปง)

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก
เรื่อง การตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึก เรื่อง การตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	✓					
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน		✓				
3	การนำเสนอน่าสนใจ	✓					
4	รูปแบบนำเสนอ ตัวหนังสือชัดเจน		✓				
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน		✓				
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	✓					
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น		✓				
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้	✓					

ลงชื่อ..... พิงค์ภัทก ทุลสนา.....ผู้ประเมิน
(เด็กหญิงพิมพ์ชนก ทุลสนา)

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึก

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจ

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1	การจัดลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	4.60	0.53	มากที่สุด
2	คำแนะนำการใช้แบบฝึกมีความชัดเจน	4.60	0.50	มากที่สุด
3	การนำเสนอน่าสนใจ	4.30	0.50	มาก
4	รูปแบบนำเสนอ ตัวหนังสือชัดเจน	4.60	0.50	มากที่สุด
5	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	4.50	0.53	มากที่สุด
6	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	4.40	0.53	มาก
7	แบบฝึกช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.30	0.50	มาก
8	แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้	4.70	0.53	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.50	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึก เรื่อง การอ่านตีความโดยใช้สำนวนพื้นบ้านภาคเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด $\bar{X} = 4.50$, S.D = 0.50

รายการประเมินที่มีค่าระดับมากที่สุด คือ แบบฝึกช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านได้ นักเรียนเห็นว่ามี ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา ได้แก่ การจัดลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย นักเรียนเห็นว่ามี ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และรองลงมา ได้แก่ การนำเสนอที่น่าสนใจ นักเรียนเห็นว่ามี ความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวมนสิกานต์ สุทธิหลวง
วัน เดือน ปีเกิด	7 พฤษภาคม 2533
สถานที่เกิด	อำเภอปัว จังหวัดน่าน
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2557 คบ. (ภาษาไทย) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านบางคราม ตำบลอ่าวตง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง
ตำแหน่ง	ครูผู้ช่วย

